

Scholingsaanbod

2021

**Door onze
cursisten
beoordeeld
met een 9**

Noordelijk Onderwijsgilde

vakmanschap voor specialistisch & passend onderwijs

Uitleg niveau

- ☆ Assistent/ Leraarondersteuner
- ★ Leraar Starter
- ★ Leraar Basisbekwaam
- ★ Leraar Vakmanschap
- ★ Leraar Meesterschap
- ★ MT/ Interne begeleider/
Schoolontwikkelaar/ Orthopedagoog/
Psycholoog

Colofon

Het scholingsaanbod is een magazine van het Noordelijk Onderwijsgilde. Een professionaliseringscentrum voor specialistisch en passend onderwijs in Noord Nederland. Dit magazine geeft een overzicht van praktijkgerichte scholing voor leerkrachten, assistenten, interne begeleiders en directies van alle schoolsoorten. De scholing heeft als doel het onderwijs aan leerlingen met specialistische onderwijsbehoeften te verbeteren. De scholing wordt op maat ontworpen in samenwerking met scholen voor speciaal (basis) onderwijs, praktijkonderwijs, regulier voortgezet of primair onderwijs.

Het magazine wordt uitgegeven door het Noordelijk Onderwijsgilde en verschijnt één keer per kalenderjaar.
www.noordelijkonderwijsgilde.nl

REDACTIE

Aan dit nummer werkten mee: Marieke van Roy en Ellen Gommers

FOTOS

Fotografie cover:	Studio Jurjen Backer Dirks
Steven Bootsma Fotografie	(Met speciale dank aan de Piet Bakkerschool te Sneek)
Studio Jurjen Backer Dirks	(Met speciale dank aan De Diken te Sneek)
Sjoukje Visser	(Met dank aan de Duisterhoutschool te Heerenveen)
Paul de Bruin	(Met dank aan School Lyndensteyn te Beetsterzwaag)

DRUK

Drukkerij Van Gorcum, Raalte

VORMGEVING

FIZZ | Digital Agency - fizz.nl

Voorwoord

Beste collega uit het speciaal of passend onderwijs,

In het voorliggende magazine presenteren we met gepaste trots het scholingsaanbod dat het Noordelijk Onderwijsgilde (NOG) voor en in samenwerking met het onderwijs heeft ontwikkeld. Dit (jaarlijks wisselende) scholingsaanbod is gericht op het professionaliseren van assistenten, leraren, interne begeleiders, schoolontwikkelaars, orthopedagogen/ psychologen, teamleiders en directieleden die werken met leerlingen met speciale onderwijsbehoeften (in zowel het regulier als het speciaal onderwijs).

SAMENWERKING

Samen met toonaangevende docenten en experts is vanuit de behoefte die leeft in het onderwijs dit aanbod tot stand gebracht. Denk bijvoorbeeld aan experts als Margriet Sitskoorn, Paul Kirschner, Emiel van Doorn, Laura Batstra of Alexander Minnaert. We zijn samenwerkingen aangegaan met de Rijksuniversiteit Groningen, Hogeschool Windesheim, het Landelijk Expertise Centrum Speciaal Onderwijs, maar ook Druk&Dwars, Elker Jeugdhulp & Onderwijs, het Breuer Instituut, CED-groep, LACCS, Geef me de 5!, Improsa en vele meer. Door dit soort samenwerking proberen we specialistische scholing van hoge kwaliteit te garanderen.

KWALITEIT

Het NOG is namelijk van mening dat kwaliteit van het onderwijs begint bij vakbekwaam onderwijspersoneel.

Maar wat is goed vakmanschap? Dat is natuurlijk eerst een vraag voor de school zelf. De collega's van de school bepalen op basis van die vraag welke ambitie ze zichzelf stellen en welke professionalisering daarbij past. Vanuit die ambities (en visie) kan personeels- en scholingsbeleid opgesteld worden, die gekoppeld zijn aan de kwaliteitszorg op de school.

Het NOG probeert daarop aan te haken door voor elke ambitie, voor elke doelgroep en voor elke mate van ervaring scholing te bieden. Op die manier proberen we elke scholing (ook incompany) haarfijn te

laten aansluiten bij de behoeften van individuele collega's, een team of school.

INSCHRIJVING

De inschrijving voor alle scholing van het NOG verloopt via aanmelding en inschrijving op mijn.noordelijkonderwijsgilde.nl. Dit is een beveiligde digitale leeromgeving, waarin je zowel het scholingsaanbod vindt, een portfolio kunt opbouwen, met je medecursisten of docent(en) kunt communiceren en alle belangrijke informatie vindt van en over de scholing.

We wensen je veel plezier met het lezen van dit magazine. Wellicht mogen we je begroeten bij onze scholingen in 2020-2021!

Met vriendelijke groet ook namens mijn collega's,

Marieke van Roy
(directeur Noordelijk Onderwijsgilde)

**Alle inschrijvingen voor
1 juni 2020 krijgen 10% korting!**

Inhoud

3 Voorwoord

Module

- 6 Interview Laura Batstra
- 8 Druk & dwars
- 9 Druk & dwars (Train-de-trainer)
- 10 Startend in het speciaal onderwijs
- 11 Autisme
- 12 Hechting in de klas
- 13 Waarderen en begrenzen
- 14 Zorg & Onderwijs
- 15 Van auditeren naar consulteren
- 16 Breinbewust activeren
- 17 Teach like a champion (zml)
- 18 Taaldenkgesprekken
- 19 Ontwikkelgericht personeelsbeleid
- 20 Participatieladder
- 21 LACCS

Themacolleges

- 22 Interview Zelfbeeldtheater met Improsa
- 24 Zelfbeeldtheater
- 25 Groepsplanloos lesgeven
- 27 Ouders begrijpen en binden
- 28 Leren door Sport en Spel
- 29 ICT Basisvaardigheden

Masterclass

- 30 Interview Margriet Sitskoorn
- 32 Hersenhack
- 33 Onderwijsmythes
- 34 Interview Paul Kirschner
- 36 Geef me de 5!
- 37 Mediërend leren
- 38 Interview Rob de Haas
- 40 Geluk op school
- 41 Collegetour speciaal onderwijs
- 42 Omgaan met faalangst
- 43 Achterstand & verstoord kijken

Workshop

- 44 Interview Serious gaming in het onderwijs
- 46 Gaming in het onderwijs
- 47 Covey (7 habits in 7 hours)
- 48 Creatief in een speciale groep
- 49 Leren zichtbaar maken in 't zml

E-learning

- 50 Interview Teade de Boer
- 52 ZML Deel A
- 53 ZML Deel B
- 54 Meervoudig Beperkt
- 55 Niet Aangeboren hersenletsel
- 56 Cerebrale Parese
- 57 Epilepsie

58 Docenten van het Noordelijk Onderwijsgilde

Laura Batstra

DRUK & DWARS

Druk & Dwars (D&D) is een samenwerkingsverband tussen de Rijksuniversiteit Groningen, de Hanzehogeschool en diverse Noordelijke gemeenten. Wij bieden eerlijke voorlichting over ADHD en D&D gedrag en ondersteuning aan ouders en professionals die D&D-gedrag van kinderen ervaren. Op deze manier hopen we psychiatrische diagnoses en behandelingen te voorkomen, zodat deze specialistische hulp bewaard blijft voor kinderen en gezinnen met de meest ernstige en hardnekkige problematiek. Inmiddels zijn we een slagvaardig achtkoppig team. Naast onderzoek houdt ons team zich bezig met het geven van voorlichting, het onderzoeken van bestaande voorlichting over ADHD en deze zo nodig corrigeren. Op dit moment ontwikkelen we een training voor leerkrachten en pedagogisch medewerkers, volgens dezelfde Druk & Dwars principes. Op deze manier willen we een vriendelijke en consistente aanpak door ouders, school en kinderopvang realiseren.

ADHD

ADHD is een naam die we geven aan problematisch druk en ongeconcentreerd gedrag. Maar wat kun je met die naam? Als we een hekel aan huiswerk maken voortaan HWH (HuisWerkHaat) noemen, verandert dat dan iets aan het probleem? De schrijvers van het psychiatrisch handboek, de DSM, zeggen zelf dat een psychiatrische classificatie nauwelijks

voorspelt welke behandeling aan zal slaan. We zullen dus oog moeten blijven hebben voor ieder uniek kind in zijn of haar unieke context. Als begrip en zorg afhangen van een psychiatrische naam, wat doen we dan met kinderen die bijvoorbeeld aan 5 van de 6 ADHD criteria voldoen en dus net niet in aanmerking komen voor de classificatie? Of met kinderen die een beetje opstandig, een beetje angstig, een beetje somber, en een beetje onrustig zijn, maar in geen enkel psychiatrisch hokje passen? Ik vind het zeer onwenselijk om onderkenning en goed onderwijs af te laten hangen van een psychiatrisch label. *Alle kinderen hebben hier recht op, zoals ik ook betoog in mijn boek ADHD Macht en Misverstanden.*

ONDERZOEK D&D

Het onderzoek van D&D richt zich op verschillende onderdelen. Bijvoorbeeld op hoe bestaande voorlichting over ADHD er uit ziet. We onderzoeken ook het effect van onze online

lezing, waarin we allerlei misvattingen over ADHD onderbouwd weerleggen. Het blijkt dat je met zo'n kosteneffectieve online aanpak wel een verandering in denken kunt bewerkstelligen, maar ook dat mensen na een aantal maanden weer een beetje terugvallen in een biomedische manier van denken. Geen wonder, want dit is nog steeds het dominante beeld in onze maatschappij. Herhaling van informatie blijkt dus nodig. In het onderzoek naar de oudertraining zeggen ouders dat het contact met hun kind sterk verbeterd is en dat ze sterker in hun schoenen staan, zekerder zijn als opvoeder. Sommigen zeggen dat ze ook echt anders zijn gaan denken over D&D gedrag en de beperkte mogelijkheden van classificaties en medicatie zijn gaan inzien. Als we kunnen laten zien dat een training D&D (ook voor leraren) zinvol is, dan wordt het hopelijk in de toekomst meer gemeengoed. Uiteindelijk streven we met het team van D&D

“Geen kind is een klier voor z'n plezier, en onze begeleiding aan volwassenen is er op gericht om je steeds in te leven in het kind.”

naar een tolerantere samenleving, waarin voor iedereen plek is en waarin ook degenen die een beetje anders zijn gewaardeerd worden.

RESULTATEN

De eerste resultaten van het D&D onderzoek laten zien dat de meeste ouders die de oudercursus gevolgd hebben daarna geen beroep meer doen op specialistische psychiatrische zorg. Of ze nooit meer zorg nodig hebben, weten we niet. Maar ik denk dat als we ouders en professionele opvoeders door de moeilijkste jaren heen kunnen begeleiden, dat daarna bij veel kinderen het uitdagende gedrag vanzelf afneemt. Dit blijkt ook uit het grootste ADHD-onderzoek dat ooit gedaan is (de MTA studie): na 8 jaar voldeed 70% van de gediagnosticeerde kinderen niet meer aan de criteria voor ADHD. Er was hierbij geen verschil tussen de kinderen die waren behandeld met medicatie en degenen die gedragstherapie hadden gehad (waaronder oudertraining).

70%! Die hadden we de nadelen van een psychiatrische classificatie - zoals problemen met zelfwaardering en zelfcontrole, stigma, lagere verwachtingen van leerkrachten – mogelijk kunnen besparen.

Wat onze aanpak denk ik sterk maakt is dat het de controle teruglegt bij ouders en professionals. Daarnaast is het gestoeld op een flinke dosis gezond verstand; dat lijken we in onze

LAURA BATSTRA

Laura is bedenker van het behandelprotocol Stepped Diagnosis; de eerste stappen in de begeleiding uitvoeren zonder psychiatrisch label. Met een achtkoppig team organiseren ze kindvriendelijke activiteiten onder de naam Druk & Dwars (D&D).

benadering van pittige kinderen soms een beetje kwijt te zijn geraakt met al het gemedicaliseer.

Iedereen kan deelnemen, wij zijn een inclusieve club en sluiten niet graag mensen buiten. In deelnemende gemeenten, zoals Groningen en Delfzijl, is het huidige aanbod (voor ouders) bovendien kosteloos, omdat de gemeenten hiervoor betaald hebben. Professionals uit andere gebieden kunnen tegen vergoeding gebruik maken van ons aanbod. We willen met onze voorlichting en handvatten leerkrachten versterken in het omgaan met gedragsproblemen in de klas. Kinderen worden nu regelmatig doorverwezen naar externe partijen, zoals de psychiater. Wij geloven dat leerkrachten -mits ze voldoende tijd, geld en scholing krijgen- de aangewezen partij zijn om kinderen op de rails te krijgen en te houden. Immers, leerkrachten kennen het kind, de context in de klas, en vaak ook nog het gezin.

SBO/SO

We krijgen steeds vaker hulpvragen vanuit het sbo en ook van mensen die niet tevreden zijn over de ontvangen specialistische zorg. De kindvriendelijke gezond-verstand benadering, waarbij we steeds weer terug gaan naar de vraag 'wat zegt dit kind met dit gedrag', blijkt meer doelgroepen aan te spreken. We willen D&D graag onderzoeken in het sbo en so, maar we weten nog niet of onze aanpak daadwerkelijk iets toevoegt aan de zorg die het sbo en so al levert.

Doelgroep

lkr/ib/so

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Laura Batstra en team

Locatie

RuG Leeuwarden – Campus

Fryslân

Data

Dinsdag 22-09/ 06-10/ 20-

10/ 03-11/ 17-11 2020

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Tijdstip

16.00-19.30 uur

Totale studielast

35 uur (waarvan

17,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

(maximaal 10 personen)

Kosten p.p.

€ 890,00 p.p.

Druk & dwars

Iedere leraar heeft wel een aantal drukke en dwarse leerlingen in zijn groep. Deze leerlingen vragen veel van je; het lesgeven lijkt dan bijna topsport. Soms is het moeilijk om nog positieve kanten van deze leerlingen te blijven zien, omdat ze zo vaak ongewenst gedrag vertonen. Daarnaast lijkt bij sommige leerlingen geen enkele aanpak aan te slaan. Toch kan druk en dwars gedrag behoorlijk verminderen met een effectieve aanpak.

INHOUD

De module Druk & dwars is onderdeel van een grootschalig onderzoek dat uitgevoerd wordt door de Hanzehogeschool in samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen. Het doel is om de omgeving van drukke en dwarse kinderen te stimuleren in het constructief omgaan met dit gedrag. De kracht van de scholing ligt in het consequent, voorspelbaar en langdurig volhouden van effectief pedagogische handelen. Je leert je eigen valkuilen kennen en krijgt veelvuldig feedback waardoor je draagkracht vergroot.

DOELEN

- Vergroten pedagogische draagkracht;
- Verbeteren communicatie in de groep & bevorderen contact met leerlingen;
- Verminderen druk & dwars gedrag in de groep en stress bij jezelf.

Steven Bootsma Fotografie

Doelgroep

lkr. meester/ lkr. vakman/
ortho./psych.

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Laura Batstra en team

Locatie

RuG Leeuwarden – Campus
Fryslân
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Data

Dinsdag 16-02/ 20-04/ 22-06
2021

Tijdstip

9.00- 17.00 uur (1^e x) / 9.00-
12.00 uur (2^e en 3^e x)

Totale studielast

40 uur (waarvan
26 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl
(maximaal 10 personen)

Kosten p.p.

€ 2250,00 p.p.

Train-de-trainer module

Druk & dwars

Drukke en dwarse leerlingen vragen niet alleen veel van de leraar. Ook voor de leerling zelf als voor de medeleerlingen en de collega's is het soms moeilijk om nog positief te zijn. Het is voor alle betrokkenen voorname als er binnen de school op een positieve, voorspelbare en vergelijkbare manier met dit drukke en dwarse gedrag wordt omgegaan.

INHOUD

De Train-de-trainer module is bestemd voor gedragsexperts die de module Druk & dwars (en Meesterschap gedrag of Vakmanschap gedrag) succesvol hebben afgerond of gedragsspecialist zijn. Er zijn maximaal 10 plaatsen beschikbaar. Na inschrijving zal een intakegesprek gevoerd worden. Op basis van het intakegesprek wordt bepaald of je aan de train-de-trainer criteria voldoet. Na het succesvol doorlopen van deze module mag je de training binnen de eigen school geven.

DOELLEN

- Vergroten van pedagogische draagkracht bij collega's;
- Collega's stimuleren tot verbetering communicatie en contact;
- Verminderen druk & dwars gedrag binnen de school.

Studio Jurjen Backer Diks

Doelgroep

Starters

Schoolsoort

sbo/so/vso

(Gast)Docent

Dick Vogel, Retha Stegeman,
Wim van Ewijk, Wilfred
Hofstetter, Anneke Smits

Locatie (3)

De Morra, Drachten,
Van der Valk Assen,
Van der Valk Zwolle
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Data

Drachten:
Dinsdag 15-09 / 20-10 /
01-12-2020 /

02-02 / 30-03 / 01-06-2021

Assen:

Woensdag 30-09 / 04-11 /
09-12-2020 /
17-02 / 14-04 / 16-06-2021

Zwolle:

Donderdag 10-09 /
29-10-2020
07-01 / 04-03 / 29-04 /
24-06-2021

Tijdstip

16.00-19.30 uur

Totale studielast

42 uur (waarvan
21 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 1350,00 p.p.

Startend in het speciaal onderwijs

Ben jij een startende leerkracht in het (v)so/ sbo of geef je net een jaar les aan (z)ml-leerlingen? Dan komt er waarschijnlijk heel wat op je af; in korte tijd wil je je leerlingen leren kennen en inschatten wat je van ze kunt verwachten. Je geeft les in allerlei vakgebieden met verschillende methoden en maakt wellicht voor het eerst kennis met een leerlingvolgsysteem, met ouders en complexe problematiek.

INHOUD

Deze module biedt jou als (relatief) nieuwe leerkracht de ondersteuning die nodig is om de eerste jaren 'te overleven'. Er zal ingespeeld worden op de kenmerken en behoeften van de verschillende leerlingen in je groep, de basiselementen van didactiek en het omgaan en voorkomen van lastig gedrag. Maar ook het opstellen van een OPP, een groepsplan en rapporten, het voeren van leerlingbesprekingen, etc. Naast inhoudelijke inspiratie en praktische toepassing, biedt de module veel ruimte voor uitwisseling en (beeld- als persoonlijke) coaching.

DOELEN

- Ontwikkeling van je pedagogisch en didactisch handelen;
- Ondersteuning en voorbereiding van je competenties in het (z) ml-onderwijs;
- Ontwikkeling van een kritische en onderzoekende houding.

Doelgroep

lkr. vakman/ib/so

Schoolsoort

po/so/sbo/vso/pro

(Gast)Docent

Christy Tenback, Bianca Toeps/
Jaco de Rapper, Pietrix Westra,
Anke de Boer

Locatie

Van der Valk Drachten
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Data

Woensdag 28-10 / 25-11 /
9-12-2020
donderdag 21-01 / woensdag
17-02-2021

Tijdstip

16.00-19.30 uur

Totale studielast

35 uur (waarvan
17,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 1050,00 p.p.

Autisme

Vrijwel iedere leraar heeft wel een leerling in de klas die autisme heeft of kenmerken hiervan vertoont. Als ervaren vakman ben je bekend met termen als rust, structuur, duidelijkheid en voorspelbaarheid en weet je hoe je dit kunt inzetten in je huidige onderwijspraktijk. Toch blijven leerlingen met autisme dan nog steeds een uitdaging, ongeacht of de leerling daarnaast wel of geen andere problematiek laat zien.

INHOUD

In deze vakmanschapsmodule wordt autisme vanuit verschillende invalshoeken belicht. De theoretische achtergronden op het gebied van autisme worden grondig aan de orde gesteld en soms ook ontkracht. Bianca Toeps, bekend van toeps-blog, gaat daarbij in op hoe het is om autisme te hebben en wat belangrijk is in het onderwijs voor autistische leerlingen. Een training in het ABCircuit laat je daarnaast autistische ervaringen in de klas opdoen. Jaco de Rapper gaat in op wat 'herstructureren' betekent voor de autistische leerling en diens omgeving. Daarnaast ga je aan de slag met een casus van een leerling van je eigen school.

DOELEN

- Kennis van bruikbare/ bewezen theorieën en onbewezen aannames;
- Inzicht en ervaring in hoe het is om autisme te hebben;
- Professioneel afstemmen op de behoeften van ASS-leerlingen.

Steven Bootsma Fotografie

Doelgroep

lkr/ib/so

Schoolsoort

po/so/sbo/vso/pro

(Gast)Docent

Als hechten niet vanzelf gaat -
Esther Groenewegen-Jonker

Locatie

Van der Valk Heerenveen-

Wolvega

Van der Valk Assen

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Heerenveen-Wolvega:

Donderdag 03-12-2020/

14-01/ 04-02/ 11-03/

15-04 2021

Assen: Woensdag

02-12-2020/

13-01/ 03-02/ 10-03/

14-04 2021

Tijdstip

16.00-19.30 uur

Totale studielast

35 uur (waarvan
17,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 1050,00 p.p.

Hechting in de klas

Vaak wordt verstoorde gehechtheid pas later bij kinderen gesteld. Dit is een gemiste kans. Al op jonge leeftijd kunnen symptomen nl. herkend worden. Het is dan voornamelijk om deze verzameling aan symptomen van vroegkinderlijk trauma goed op te merken. Dit kan veel ouders en leraren helpen in hun zoektocht naar oplossingen voor een kind met onaangepast gedrag. Want kinderen met hechtingsproblemen zijn niet lastig, ze hebben het lastig!

INHOUD:

In deze module word je onder leiding van Esther Groenewegen-Jonker (expert, Internationaal spreker en auteur op het gebied van hechtingsproblematiek) bekend gemaakt met het herkennen van de belangrijke symptomen van een ongezonde gehechtheid. Met veel compassie en inlevingsvermogen wordt het onaangepaste gedrag van kinderen met hechtingsproblemen toegelicht en verklaard. Vanuit dit inzicht leer je hoe je als onderwijsprofessional (voor zover mogelijk) trauma-sensitief en liefdevol een leerling met hechtingsproblematiek kunt benaderen, het liefst met een flinke dosis humor.

DOELEN:

- Hechtingsproblemen beter leren herkennen;
- Toepassen van trauma sensitieve methoden;
- Kinderen leren om zelf beter om te gaan met deze problematiek.

Steven Bootsma Fotografie

Doelgroep

MT/ib/so

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Aart Brezet, Henk Galenkamp

Locatie

Van der Valk Drachten

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Donderdag 17-09 / 08-10 /

29-10 / 10-12-2020

21-01-2021

Tijdstip

13.00-17.00 uur

Totale studielast

40 uur (waarvan

20 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 1350,00 p.p.

Waarderen en begrenzen

In elke schoolorganisatie worden doelen gesteld en idealen omarmd. Maar om de gewenste verandering te realiseren is er meer nodig dan enkel een plan uitvoeren. In de praktijk zijn er geregeld obstakels te overwinnen die de verandering in de weg staan. Denk aan een hoge werkdruk, een tekort aan personeel en een niet professionele cultuur. Een waarderende aanpak, die recht doet aan de ambitie van de school kan dan een uitkomst bieden.

INHOUD

'Het beste in personen en in organisaties naar boven halen', dat klinkt te mooi om waar te zijn. Toch kan waarderend leiderschap en waarderend onderzoeken een grote bijdrage leveren aan een positieve professionele cultuur, waarbij mensen 'minder hard werken, maar meer bereiken'. Thema's als leiderschap, functioneringsgesprekken en werkdruk komen aan de orde. Evenals organisatie-ontwikkeling, schoolcultuur, het begrenzen van tegengestelde ambities en tegengesteld gedrag. Elke deelnemer draagt casuïstiek aan, die helpt om de geleerde thema's toe te passen.

DOELEN:

- Kennis van waarderend leidinggeven en - onderzoeken;
- Vaardiger worden in waarderen en begrenzen;
- Basishouding ontwikkelen voor een goede omgangs- en kwaliteitscultuur.

Doelgroep

ib/so/ ortho./psych./MT

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Alexander Minnaert, Jiske Sloot, Stefan Brandsma, Pieter van de Werfhorst, Wieke Hiemstra, Anja Biemans

Locatie

Van der Valk Leeuwarden
(bekijk mijn-NOG voor de exacte adresgegevens)

Data

Donderdag 10-09 / 24-09 /
01-10 / 22-10 /
05-11 / 19-11-2020

Tijdstip

15.30-19.30 uur

Totale studielast

48 uur (waarvan
24 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 1350,00 p.p.

NVO/ NIP

Accreditatie in aanvraag

Zorg & Onderwijs

Al geruime tijd ontstaan er allerlei initiatieven, waarbij onderwijs en zorg samenwerken om leerlingen met complexe onderwijsbehoeften te ondersteunen. En hoewel vrijwel iedere betrokkene het belang van deze samenwerking onderkent, lopen veel van dit soort initiatieven stroef en is regie en onderlinge afstemming een knelpunt. Toch zijn er ook legio inspirerende voorbeelden.

INHOUD

Succesvolle onderwijszorgarrangementen vergen inventiviteit, afstemming, doorzettingsvermogen en kennis van ontwikkelingen rond onderwijszorgtrajecten. Vaak is er wettelijk meer mogelijk dan gedacht. Experts uit overheid, zorg én onderwijs delen hun *do's* en *dont's* bij succesvolle onderwijszorgarrangementen. Prof. Dr. Minnaert zal hierbij ingaan op organisatie-overstijgende samenwerking en de rol van gedragswetenschappers. Je werkt samen met cursisten, docenten, leerplichtambtenaren en gebiedsteam-medewerkers aan een onderwijszorgarrangement voor je praktijk.

DOELEN

- Succesvolle onderwijszorgarrangementen (o.a. voor lvb en zml);
- Kennis van afstemming, diagnostiek en de rol van gedragsdeskundigen;
- Leren door middel van *real life* casuïstiek.

Studio Jurjen Backer Dirks

Doelgroep

MT/ib/so/lkr. Vakman

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Michelle Helms-Lorenz &
team, Ate de Boer & Marieke
van Roy

Locatie

Van der Valk Drachten
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Data

Donderdag 11-03 / 08-04 /
20-05 / 03-06 /
24-06-2021

Tijdstip

16.00-19.30 uur

Totale studielast

35 uur (waarvan
17,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 1050,00 p.p.

Van auditeren naar consulteren

Consultatie is een van de meest krachtige manieren om het onderwijs te verbeteren/ optimaliseren, mits de gebruikte observaties doelgericht en goed voorbereid zijn. Om nog meer effect uit deze observaties te halen is het van belang dat er met een gerichte opdracht wordt geobserveerd en dat de observator flink wat vlieguren (heeft ge)maakt. Bovendien is 'de professionele dialoog' van groot belang.; het gesprek waarin de observatie wordt geanalyseerd.

INHOUD

Een gerichte observatie(vraag) en een dialoog waarin vanuit gelijkwaardigheid gezamenlijk een analyse wordt gemaakt, maken dat lesobservaties niet meer een 'beoordelend' karakter hebben maar een consulterend. 'Consultatie' is dan ook een belangrijk aspect in deze module. Je leert hoe je gericht kunt consulteren en hoe je vanuit co-creatie werkt aan verbetering van lessen en onderwijs. Je voert observaties en nagesprekken uit en koppelt deze ervaringen aan vragen uit de schoolontwikkeling, als aan je persoonlijke ontwikkeldoelen.

DOELEN

- Kennis en veelvuldig toepassen van effectief observeren;
- Oefenen van professionele onderwijsdialogen/ consulteren;
- Analyseren en waarderen van lessen (o.a. in het s(b)o).

Steven Boosma Fotografie

Doelgroep

Assistenten

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Truus Römgers, Karin Stokvis,
Eva Helmholt

Locatie

Van der Valk Drachten
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Data

Woensdag 10-02 / 10-03 /
31-03 / 21-04 / 19-05-2021

Tijdstip

15.30-18.00 uur

Totale studielast

25 uur (waarvan
12,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 950,00 p.p.

Breïnbewust activeren

Je doet je uiterste best om je leerlingen te motiveren en actief te betrekken bij taken en opdrachten. Toch lijkt het soms alsof er hele andere dingen omgaan in de hoofden van je leerlingen dan de lesstof die jij voor ogen hebt. Hoe krijg je dan toch je leerlingen geactiveerd om mee te doen? De ontwikkeling van de hersenen spelen hierin een belangrijke rol.

INHOUD

In deze module leer je op een praktische manier hoe je de ontwikkeling van de hersenen van je leerlingen kunt stimuleren. Veranderingen die plaats vinden in de hersenen en de functie van het gedrag komen daarbij aan bod. Daarnaast doe je tips op over hoe je jouw leerlingen kunt activeren d.m.v. boeiend onderwijs met betekenisvolle leertaken. Door het ontwerpen van betekenisvolle leertaken daag je je leerlingen uit en pas je het onderwijs aan op het niveau van je leerlingen. Dit zorgt ervoor dat ze op een handige manier zelf de regie krijgen, hun breïn geactiveerd wordt en daarmee ook de leerling zelf.

DOELEN

- Inzicht in de werking van het breïn;
- Ontwerpen van betekenisvol en boeiend onderwijs;
- Methodieken om leerlingen te activeren (en motiveren) voor leren.

Sjoukje Visser

Doelgroep

Assistenten/ assistent +/- lkr.
Onderst./ lkr. starter

Schoolsoort

sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Dunja ten Oort (CED-groep)

Locatie

Abe Lenstra Stadion
Heerenveen
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Data

Woensdag 16-09/ 07-10/ 28-

10/ 25-11 2020

06-01 2021

Tijdstip

15.30-18.00 uur

Totale studielast

25 uur (waarvan
12,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 950,00 p.p.

Teach like a champion (zml)

Als assistent probeer je dagelijks je leerlingen te stimuleren en motiveren voor allerlei taakjes en opdrachten. Maar veel leerlingen met forse leerachterstanden hebben nogal eens motivatieproblemen. In het boek Teach like a champion (zml) zijn maar liefst 62 technieken uitgewerkt die bijdragen aan verbeterde motivatie (en prestatie) van zeer moeilijk lerende leerlingen.

INHOUD

Dat zml-leerlingen motivatieproblemen hebben is niet zo gek, gezien de teleurstelling en frustratie die leerachterstanden met zich mee kunnen brengen. Het ontwikkelen van plezier en (zelf)vertrouwen bij deze leerlingen is een hele uitdaging, maar als assistent kun je het verschil maken.

In deze module worden een groot aantal technieken uit Teach like a champion behandeld die je kunt uitproberen met je leerlingen. Zo doe je inzicht op over de waarde van hoge verwachtingen uiten en ervaar je hoe je bij jouw leerlingen gewenst gedrag kunt stimuleren.

DOELEN:

- Kennis over motivatie bij zeer moeilijk lerende leerlingen;
- Kennis van motivatie- en prestatieverhogende technieken;
- Toepassen van technieken uit Teach like a champion.

Paul de Bruin

Doelgroep

lkr/ib/so

Schoolsoort

po/sbo/so/vso

(Gast)Docent

Resi Damhuis

Locatie

Van der Valk Drachten

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Dinsdag 02-03 / 16-03 /

30-03 / 13-04 / 18-05-2021

Tijdstip

16.00-19.30 uur

Totale studielast

35 uur (waarvan

17,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 1050,00 p.p.

Taaldenkgesprekken

Voor iedere leerling in het (specialistisch) onderwijs is taalontwikkeling de basis voor groei en ontwikkeling. Taalvaardigheid bestaat uit gesprekken voeren, luisteren, spreken, lezen en schrijven, waarbij de mondelinge taalontwikkeling het beginpunt is. Door 'taaldenkgesprekken' kun je mondelinge taalontwikkeling op een krachtige en boeiende manier stimuleren.

INHOUD

Taaldenkgesprekken zijn werkvormen, waarbij je met leerlingen in een kleine groep een aansprekend onderwerp of probleem bespreekt. Als leerkracht daag je de leerlingen uit om op hun eigen niveau actief mee te doen, te denken en te praten. Al doende worden ze taalvaardiger. Je leert wat je als leerkracht moet doen om dit soort gesprekken goed te laten verlopen. Je ziet voorbeelden van taaldenkgesprekken en gaat dit soort gesprekken oefenen m.b.v. een didactisch model. Daarbij is het van belang om effectief af te stemmen op de behoeften van verschillende leerlingen.

DOELEN

- Inzicht in het belang van taaldenkgesprekken voor alle leerlingen;
- Ervaring in het voorbereiden en voeren van taaldenkgesprekken;
- Vaardig worden in het voeren van taaldenkgesprekken.

Steven Bootsma Fotografie

Doelgroep

MT/ib/so

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Simon Noorman

Locatie

Van der Valk Drachten

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Woensdag 13-01 / 10-02 /

24-03 / 21-04 / 02-06-2021

Tijdstip

15.30-20.00 uur

Totale studielast

140 uur (waarvan

118 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 2250,00 p.p.

Schoolleidersregister

Aanvraag ingediend door

Windesheim

Ontwikkelgericht personeelsbeleid

De kwaliteit van een school wordt voor een groot deel bepaald door de kwaliteit van het handelen van alle collega's. Toch bestaat er een groot verschil in de manier waarop MT-leden gekwalificeerd personeel aantrekken. Maar ook in de mate waarin de kwaliteiten van huidige medewerkers gestimuleerd worden. Bovendien leidt zeker niet elke vorm van stimulatie tot persoonlijke - of organisatieontwikkeling.

INHOUD:

Deze module is onderdeel van de premaster Leadership in Education van Hogeschool Windesheim. Een succesvolle afronding levert tevens een vrijstelling van 5 EC op voor de mastertrack Leadership in Education. Ontwikkelgericht personeelsbeleid gaat over leiderschapspraktijken waarbij de ontwikkeling en ondersteuning van professionals centraal staan. MT-leden hebben daarbij oog voor de belangen en (ontwikkel)behoeften van medewerkers en deze in lijn te brengen met de organisatiebelangen. Tevens worden de 'zachtere' aspecten van het ontwikkelen en ondersteunen van medewerkers verbonden met de meer formele en 'hardere' kant van (strategisch) HR-beleid.

DOELEN:

- Kennis van ontwikkelgericht personeelsbeleid en strategisch HR-beleid;
- Toepassen van de 'zachte' en 'harde' ontwikkelgerichte vaardigheden;

Studie Jurjen Backer Diks

Doelgroep

lkr/ib/so

Schoolsoort

vso/pro

(Gast)Docent

Breuer Instituut - Paul Löwik,
Vonk! - Niels Hoekstra

Locatie

It Griene Nest, Sumar
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Data

Woensdag 21-10 / 18-11 2020
(starters)
20-01 / 10-02 / 17-03-2021
(starters + ervaren)

Tijdstip

16.00-19.30 uur

Totale studielast

35 uur (waarvan
17,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 1050,00 p.p.

Participatieladder

Als leerkracht en stagecoach heb je maar één drive: de leerlingen begeleiden naar een plek waar ze zich lekker voelen en zich optimaal kunnen ontplooiën. Deze groep heeft recht op een zo hoog mogelijke plek op de participatieladder. Om dat te bereiken ga je op zoek naar mogelijkheden en verbindingen tussen overheid, onderwijs en ondernemers, om optimale kansen te creëren voor je leerlingen. Dit vraagt een andere rol van betrokkenen bij dit proces.

In deze module staat het zoeken, creëren en benutten van kansen centraal. Succesvolle projecten worden samen met gastsprekers geanalyseerd en vertaald naar de mogelijkheden voor de eigen regio en school. Er wordt samen gewerkt aan het maken van plannen en het verfijnen van initiatieven die al zijn gestart. Ook is er aandacht voor (de voortdurend veranderende) wetgeving en de mogelijkheden die binnen de wettelijke kaders worden geboden. De gehele module is bedoeld voor alle startende stagecoaches en/of docenten, bijeenkomst 3 t/m 5 voor de gevorderde stagecoaches en/of docenten.

DOELEN

- Kennis van succesvol betrekken van ondernemers en overheid;
- Inzicht in succesfactoren van geslaagde projecten;
- Ontwikkelen van ondernemerschap en inventiviteit;
- Wet- en regelgeving m.b.t. arbeidstoeleiding en participatie.

Studio Jurjen Backer Dirks

Doelgroep

lkr/ib/so

Schoolsoort

so/vso

(Gast)Docent

Karin de Geeter, Kirsten
Munsterman

Locatie

Van der Valk Drachten
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Data

Woensdag 20-01 / 10-02 /
03-03 / 24-03
21-04 / 02-06-2021

Tijdstip

16.00-20.00 uur

Totale studielast

48 uur (waarvan
24 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 1450,00 p.p.

Max. deelnemers

15

LACCS

Anno 2020 worden er steeds meer kinderen met een laag ontwikkelingsniveau en/of bijkomende problematiek aangemeld bij het onderwijs. Deze kinderen worden vaak aangeduid als 'leerlingen met EMB' (ernstige meervoudige beperkingen). Deze leerlingen stellen de leerkracht maar ook onderwijsassistenten voor allerlei uitdagingen, omdat het 'gewone ZML-aanbod' vaak niet passend is.

INHOUD

Het onderwijs kan van grote meerwaarde zijn voor de ontwikkeling van EMB-kinderen. Leraren en onderwijsassistenten hebben een uitgebreid pallet aan specialistische kennis en vaardigheden nodig om deze groep goed te begeleiden.

In deze module leer je de basisonderdelen uit het LACCS-programma. Vanuit het ontwikkelingsdenken leer je o.a. in te schatten wat het niveau van functioneren van het kind is. Of wat je van het kind kan verwachten. Welke leerdoelen kun je stellen? Dit leer je o.a. door (casus) inbreng, gebruik van videomateriaal en tussentijdse opdrachten.

DOELEN

- Kennismaken LACCS-programma: LACCS waarden delen;
- Ontwikkelingsdenken kennen en vertalen naar onderwijs (handelen);
- Contact en communicatie afstemmen op leerlingen.

Steven Boosma Fotografie

Zelfbeeldtheater met Improsa

WIE EN WAT IS IMPROSA?

Improsa is een acteurs-, trainings- en theaterbureau, opgericht door Willy Crewits en Harm Jan Doornbos. Als creatief therapeuten in de volwassen psychiatrie kennen zij elkaar al 25 jaar. Ooit werd Willy spontaan gevraagd als trainingsacteur en niet veel later heeft ook Harm Jan zich volledig op improvisatietheater gestort. In 2007 was Improsa een feit. Inmiddels is er een team van ongeveer 20 acteurs aan Improsa verbonden. We werken veel in de zorg en onderwijs, maar maken ook uitstapjes naar defensie, justitie, politie en commerciële organisaties.

VANWAAR DE NAAM IMPROSA?

Improsa komt van improvisatie en proza. Wij improviseren dus met verhalen. Want iedereen heeft een verhaal; iedere cursist, ieder team, iedere organisatie. Dat verhaal bepaalt hoe je met de wereld interacteert. Wij ontdekken graag hoe je de wereld ziet en houden je daarna een spiegel voor. Want alleen door reflectie kun je groeien.

WAT WILLEN JULLIE BEREIKEN MET KLANTEN?

Naast improvisatietheater, acteren en lesgeven worden we vaak gevraagd voor trainingen. Grensoverschrijdend gedrag is onze specialiteit. Ons doel is goed contact. Communiceren is één, maar echt contact zorgt dat we daadwerkelijk iets teweegbrengen bij onze medespelers. We houden van spel; lucht creëren. We hebben allemaal routines en voor je het weet vaar je daar blind op. Maar hoe kun je hierin ruimte creëren? Dat je als

professional weer nieuwsgierig en open staat voor hoe het ook anders kan. Maar dat is behoorlijk spannend. Daarom zeggen we vaak: "Laten we samen op ontdekking gaan."

WAT MAAKT (IMPROVISATIE) THEATER ZO RELEVANT?

Improvisatietheater is door Keith Johnstone ontwikkeld. Als leraar viel het hem op dat veel kinderen heel spontaan en energiek zijn, maar dat dit verandert gaandeweg de jaren; ze leren te leven naar regels en worden prestatiegedreven. Wat hij heeft gedaan is de regels die we aan kinderen leren om te draaien. "Gooi maar eerst eruit wat in je opkomt en durf te falen."

Dit kun je ook als team leren. Maar je moet er wel voor de ander zijn; laat de ander schitteren. In de kern gaat het dus over "durf te falen!" Faalplezier gebruiken wij als belangrijk woord in onze trainingen.

KAN IEDEREEN DEELNEMEN AAN ZO'N TRAINING?

In principe kan iedereen het. We zijn weleens uitgedaagd door een locatiehoofd die vroeg om met mensen met Niet-Aangeboren Hersenletsel een impro-theatervoorstelling te maken. Dit vergde best wat aanpassingen, maar het is prachtig geworden. Zelfs als je alleen met je ogen kan knippen of geluiden kan maken, dan kun je dit.

HOE REAGEREN MENSEN OP JULLIE OPDRACHTEN/SESSIES?

Vaak is er sprake van enige spanning, terughoudendheid en zelfs weerstand, waar wij eerst doorheen moeten gaan. Soms is er binnen een team iemand die echt niet mee wil doen en dan laten we diegene. Ook als iemand psychotisch of in de war is, laten we deze persoon eerst even. Maar meestal volgt men toch vrij snel de groep, nadat men eerst gekeken heeft.

Het gaat hierbij om veiligheidsbeleving; men moet zich veilig genoeg voelen. Alles doen we daarom stap voor stap. We beginnen met ijsbrekers. Soms kiezen we er ook voor om een leidinggevende bewust

“Je krijgt nooit fantastische resultaten als je maar vasthoudt aan regels en routine. Dus heb lef.”

niet bij een bepaald gedeelte van het spel te laten. We hebben weinig regels, maar één regel is voornamelijk: "Wat we hier bespreken, blijft binnen deze muren."

KUN JE TIJDENS IMPROVISATIETHEATER IEMANDS ZELFBEELD ONTDEKKEN?

Zelfbeeld wordt vaak gezien als een verzameling van beoordelingen over het eigen functioneren enerzijds en over jezelf als persoon anderzijds. Als creatief therapeut leer je mensen om naar zichzelf te kijken. Veel zie je aan lichaamstaal, ademhaling, etc. Je kunt dit ook leren aan anderen, maar je moet geen wonderen verwachten (m.n. op de korte termijn). Leraren kunnen dit bijvoorbeeld leren toepassen bij hun leerlingen. We hebben dit ook wel in de vorm van workshops uitgevoerd bij scholen in het primair en voortgezet onderwijs. De leraren keken mee en stonden verstoeld van wat de leerlingen vertelden en lieten zien.

KUN JE OOK MET IMPROVISATIETHEATER LEREN OM ANDERS NAAR JEZELF TE KIJKEN?

Een belangrijke determinant binnen het zelfbeeld is hoe belangrijke anderen je een indruk geven over jezelf. Zeker in het speciaal onderwijs heb je tijd nodig om leerlingen anders naar zichzelf te laten kijken. Het spel zal heel simpel moeten blijven, maar we hebben dit zeker meegemaakt. We gebruiken dan bijvoorbeeld focusspelletjes. Het kost vaak veel meer tijd, maar dat geeft niet. Improvisatietheater heeft een werking van zichzelf als je dit langdurig uitvoert. Je leert om te falen en de ideeën van de ander te accepteren. Dat betekent samenwerken en flexibel zijn. Veel personen geven aan dat ze erdoor socialer zijn geworden en meer zelfvertrouwen hebben gekregen. We merken regelmatig gaandeweg het spel dat mensen een link gaan leggen naar het eigen leven en eigen functioneren.

WAT KAN ZELFBEELD-THEATER VOOR LEERLINGEN MET EEN LAAG ZELFBEELD BETEKENEN?

Vaak hebben leerlingen met leerachterstanden (en/of gedragsproblemen) een laag zelfbeeld. En een lage zelfwaardering vormt een risico voor zowel het sociaal-emotioneel als het schools of werkzame functioneren. Je kunt dan met simpele oefeningen aan de slag gaan. Je hoeft niet extreem veel oefeningen te leren, maar volhouden is heel belangrijk. Als een leraar dit eens per week kan toepassen, kan dit echt een verandering brengen bij leerlingen! De leraar moet wel echt het spel leiden en dus de leider zijn. Je moet lef tonen om intieme zaken spreekbaar te maken. We maken leraren ook bewust van hoe zij overkomen op de groep (en waarschijnlijk op hun eigen groep leerlingen). In de *themacolleges* van het NOG maken we de leraar een trainer van zelfbeeld, maar niet iedereen zal deze rol gelijk oppakken. Het is slechts een aanzet tot het zelf ermee aan de slag gaan.

Doelgroep

ib/so/lkr

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Improsa – Harm Jan Doornbos
& Willy Clewits

Locatie

De Morra Drachten
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Data

Donderdag 04-03 / 18-03 /
01-04-2021

Tijdstip

15.30-18.00 uur

Totale studielast

15 uur (waarvan
7,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 890,00 p.p.

Zelfbeeldtheater

Veel leerlingen met leerachterstanden en/of gedragsproblemen hebben last van een laag/ negatief zelfbeeld. Op allerlei fronten zijn ze 'niet goed genoeg' bevonden en afgewezen. Drama of theater is bij uitstek een laagdrempelige manier om aan het zelfbeeld van leerlingen te werken. Met veel beweging, fantasie en plezier leren kinderen dat falen oké is en dat samenwerking je verder brengt.

INHOUD

De basis voor zelfbeeldtheater is het creëren van een veilige omgeving. Vanuit de theorie van zelfbeeld word je stapje voor stapje uitgedaagd tot spel, waarbij je zelf de regie houdt.

Door oefeningen te beleven en te creëren maak je kennis met de kracht van zelfbeeldtheater. Net zoals jij gaan ook je leerlingen de afwisselende rollercoaster van spelen, analyseren en reflectie beleven (inclusief plezier en zelfinzicht!).

DOELEN

- Kennis van belangrijke theorieën over zelfbeeld;
- Coachen en positiveren van leerlingen bij spel en zelfbeeldtheater;
- Observeren en analyseren van elk individu evenals de groepsdynamiek tijdens spel.

Studio Jurjen Backer Dirks

Doelgroep

MT/ib/so/lkr

Schoolsoort

po/sbo/so/vso

(Gast)Docent

Wijnand Gijzen

Locatie

Van der Valk Hoogkerk

Van der Valk Zwolle

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Hoogkerk: Dinsdag 29-09/

27-10/ 01-12-2020

Zwolle: Woensdag 25-11/

16-12/ 20-1-2021

Tijdstip

15.30-18.00 uur

Totale studielast

15 uur (waarvan

7,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 890,00 p.p.

Groepsplanloos lesgeven

Groepsplannen zijn een handig middel om overzicht te krijgen in de leerdoelen, het leesstofaanbod, je didactiek en klassenmanagement. Toch worden deze plannen vaak gezien als een administratieve last. Sommige collega's maken enkel groepsplannen omdat het móet. Een alternatief hiervoor wordt geboden met 'Groepsplanloos werken'.

INHOUD

Onder de naam 'Groepsplanloos werken' neemt Wijnand Gijzen je mee in hoe je de voorwaarden van groepsplanloos werken kunt realiseren op school- en groepsniveau. Er is hierbij niet alleen aandacht voor vakken zoals lezen en rekenen. Ook opbrengstgericht werken bij gedrag, komt aan bod, evenals wat groepsplanloos lesgeven betekent voor een leerkracht als voor het gehele team. Aanvullend biedt deze scholing inspiratiesessies waarin leerkrachten succesvolle alternatieven voor het groepsplan tonen.

DOELEN:

- Kennis van planmatig, opbrengstgericht werken zonder groepsplannen;
- Grip krijgen op de administratielast op school- en leerkrachtniveau;
- Ontwikkelen van werkwijze om opbrengsten te verhogen.

Steven Boosma Fotografie

Doelgroep

lkr/ib/so

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Anneke Noteboom, Lex Gall,
Wilfred Hofstetter

Locatie

Abe Lenstra Stadion

Heerenveen

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Dinsdag 29-09 / 20-10 /

10-11-2020

Tijdstip

16.00-19.30 uur

Totale studielast

15 uur (waarvan

7,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 890,00 p.p.

Rekenmuurtje

**Rekenen is als een bouw-
werk waaraan steeds
verder wordt gewerkt. Er
moeten steeds nieuwe (tech-
nische) vaardigheden worden
onthouden voor verdere bewer-
kingen. Het Rekenmuurtje maakt
inzichtelijk welke cruciale bouw-
stenen van belang zijn voor
een goede rekenontwikkeling.
Rekendrempels blijken namelijk
voor een groot aantal leerlingen
in alle typen van onderwijs strui-
kelblokken te zijn.**

INHOUD

Tijdens deze themacolleges krijg je inzicht in de opbouw van het rekenmuurtje en alle daaraan gekoppelde modellen. De vraag die centraal staat is: hoe kan ik het rekenmuurtje op een efficiënte manier inzetten tijdens de rekenlessen en wat heb ik daarvoor nodig? Duidelijk wordt wat je mag verwachten van leerlingen met een verschillend uitstroomprofiel. Er zal aandacht besteed worden aan welke typen kennis een rol spelen bij het leren rekenen en hoe je rekenproblemen uiteindelijk kan aanpakken. Je gaat je leerlingen op een positieve manier betrekken in hun eigen rekenontwikkeling!

DOELEN

- Inzicht in Rekenmuurtje, drempelmodel en overige rekenmodellen;
- Kennis van automatisering, achterstanden en stagnatie;
- Signaleren, analyseren en aanpakken van rekenproblemen;
- Leerlingen positief betrekken bij hun eigen rekenontwikkeling.

Steven Bootsma Fotografie

Doelgroep

Alle onderwijsprofessionals

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Wim van Ewijk, Minke Verdonk

Locatie

Van der Valk Drachten

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Woensdag 07-10 / 18-11

2020 en 27-01-2021

Tijdstip

15.30-18.00 uur

Totale studielast

15 uur (waarvan

7,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 890,00 p.p.

Ouders begrijpen en binden

Goed contact tussen ouders en school is belangrijk voor de ontwikkeling van leerlingen. Sterkere nog, indien ouders betrokken zijn bij het onderwijs van hun kind, komt dit de effectiviteit van het onderwijs ten goede. Maar hoe maak je goed contact met ouders? Waarin verschillen de behoeftes van ouders die veel of juist weinig betrokken zijn bij school? Hoe ga je om met conflicten of hoogoplopende emoties?

INHOUD

In drie themabijeenkomsten leer je hoe je goed contact met ouders kunt opbouwen. Het gaat hierbij om te leren denken en handelen vanuit het perspectief van de ouders.

Door middel van verschillende interventies en communicatievaardigheden leer je hoe je verschillende onderwerpen en lastige boodschappen bespreekbaar kunt maken. Een grondige voorbereiding is daarin geen sinecure. Bovendien hebben eigen overtuigingen en handelingen veel invloed op hoe je communiceert met ouders.

DOELEN:

- Inzicht in de voorwaarden voor goed contact met ouders;
- Inzicht in de eigen overtuigingen en de invloed daarvan op oudercontacten;
- Voorbereiden en voeren van effectieve oudergesprekken.

Steven Bootsma Fotografie

Doelgroep

lkr. Lo/ lkr

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Special Heroes – Franceline van de Geer / Frank Beekers, De Spelles- Matthijs Jansen

Locatie

Talryk Drachten (bekijk mijn-NOG voor de exacte adresgegevens)

Data

Woensdag 03-02 / 03-03 / 07-04-2021

Tijdstip

15.30-18.00 uur

Totale studielast

15 uur (waarvan 7,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 890,00 p.p.

KVLO

Plaatsing scholing in aanvraag

Leren door Sport en Spel

Leerlingen in het specialistisch onderwijs bewegen geringer en zijn minder fit dan leerlingen in het regulier onderwijs. Dit is van invloed op hun gezondheid, vaardigheid, creativiteit en welbevinden. Maar hoe krijg je leerlingen met plezier in beweging als ze motorisch onhandiger zijn, samenwerking lastig vinden, moeite hebben met het omgaan met emoties/ gevoelens of prikkelgevoelig zijn? Oftewel hoe maak je bewegingsituaties passend?

INHOUD:

Beweegsituaties doen zich overal voor: in de gymzaal, het plein, de klas, en tijdens vrije tijdsmomenten. Reden genoeg om als (vak-)leerkracht (Lichamelijke Opvoeding), maar bij voorkeur als team, een manier te bedenken om leerlingen veel te laten bewegen. In 3 sportieve bijeenkomsten word je geprikkeld om je leerlingen met meer plezier deel te laten nemen aan sport- en spelactiviteiten. De invloed van de omgeving bij dit (doelgericht) sport en spel is daarbij van groot belang voor de gezondheid en vaardigheid van de leerlingen.

DOELEN:

- Kennis van bewegestimulatie in het specialistisch onderwijs;
- Belang inzien van bewegen bij speciale leerlingen en hun omgeving;
- Beweegsituaties passend maken.

Steven Bootsma Fotografie

Doelgroep

Alle professionals in het onderwijs

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

SL-ICT - Sjirk Langhout

Locatie

Nader te bepalen
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Data

Nader te bepalen

Tijdstip

Nader te bepalen

Totale studielast

Afhankelijk van aantal
bijeenkomsten

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten

Afhankelijk van aantal
bijeenkomsten

ICT Basisvaardigheden

Na schooltijd ga je vol goede moed achter je computer zitten, maar niets op je beeldscherm is hetzelfde als de vorige keer. Eerst probeer je nog wat maar de hele omgeving lijkt veranderd. Dit zijn heel herkenbare, maar vooral ook vervelende situaties. Je kunt natuurlijk altijd die behulpzame collega vragen maar je wil het eigenlijk graag zelf kunnen.

INHOUD

Tijdens de module ICT-basisvaardigheden word je stap voor stap begeleid zodat je met meer zelfvertrouwen gebruik kunt maken van veelgebruikte software. Je wordt begeleid in alle ICT-toepassingen die je in het onderwijs nodig hebt. Je leert bijvoorbeeld de basisvaardigheden van veelgebruikte software, zoals Outlook, Word, Prowise en Gynzy. Tijdens de module ligt de nadruk op de overeenkomsten tussen de verschillende programma's. Op deze manier wordt je probleemoplossend vermogen op het gebied van ICT vergroot. Tussen de bijeenkomsten ga je oefenen met korte opdrachten.

DOELEN

- Toepassen en versterken van je ICT-basisvaardigheden;
- Herkennen van overeenkomsten tussen veel gebruikte software;
- Vergroten van je probleemoplossend vermogen m.b.t. ICT.

Studio Jurjen Backer Driks

Margriet Sitskoorn

Velen zullen Margriet Sitskoorn kennen van de tv-programma's waar ze aan mee heeft gewerkt, zoals de Nationale IQ test. Toch is de neuropsycholoog en hoogleraar Klinische neuropsychologie aan de universiteit van Tilburg evenzo bekend van de artikelen, columns en boeken die ze heeft geschreven. In haar onderzoek bestudeert ze samen met haar team de relatie tussen hersenen, hersenaandoeningen, cognitie en gedrag. Daarbij probeert ze antwoorden te vinden op de vraag hoe we onze hersenen kunnen ontwikkelen door het aanpassen van ons gedrag en/of onze omgeving.

Met haar werk probeert Sitskoorn een groter doel na te streven, namelijk gezondheid en welzijn voor iedereen, ongeacht ieders persoonlijke startpunt of valkuilen. Lange tijd werd namelijk gedacht (en ons verteld) dat de hersenen statisch waren en dus onveranderbaar, maar in feite worden er steeds nieuwe verbindingen gelegd. M.a.w. het brein ontwikkelt zich continu. Door dat soort inzichten weten we dat scholing ertoe doet. Maar ook dat een liefdevolle benadering of humaniteit inzetten ertoe doet. Hoewel veel mensen dit snappen, betekent het niet dat het makkelijk is om zo je te veranderen. De sleutel tot verandering ligt verankerd in de hersenen. Wie je bent en wie je wilt zijn, dat kan ontwikkeld worden vanuit de hersenen. Overigens is 'the sky

hierin niet the limit'. Het heeft namelijk veel van doen met redelijkheid en mogelijkheid. Met een realistische kijk kun je zelf (of samen met je ouder of leraar) goed bepalen welke doelen bij je passen. Toch moet je nooit een plan bij de wortel gelijk afbreken, ook al is het plan niet meteen realistisch. Bijvoorbeeld als een kind met een licht verstandelijke beperking dokter wil worden, is het een mooi streven om samen te kijken wat wel realistisch is binnen bijvoorbeeld de gezondheidszorg. Intrinsieke motivatie is daarbij heel belangrijk.

ONDERZOEK

Ik onderzoek voornamelijk vanuit de theorie van de plasticiteit van de hersenen. Hoe kunnen we de hersenen aanpassen? Dat doe ik bij patiënten en bij niet-patiënten. De hersenen proberen zich aan te passen aan allerlei prikkels die we

in de huidige tijd ervaren. Maar we hebben hier steeds minder invloed op. Bovendien verwerken we die prikkels/ informatie niet altijd op een juiste manier, waardoor we angstig, verslaafd, wantrouwend of pessimistisch kunnen worden.

Het boek Hersenhack is gebaseerd op onderzoek vanuit allerlei disciplines, zoals de neuro-psychologie of de politiek. We worden dan wel homosapiens (de wijze mens) genoemd. Maar heel wijs gaan we niet om met de informatiestructuren in de wereld, zoals polarisatie en geloven in fake news (nep-nieuws) zijn hier het gevolg van. In de huidige tijd is het belangrijk om te leren je af te sluiten voor (bepaalde) informatie en je bewust te richten op andere informatie. Je hoeft dit overigens niet te doen, toch levert het je op de lange termijn veel op. Nu lijken we vooral te investeren in de korte termijn.

Ook voor mij hebben al deze onderzoeken heel veel inzichten opgeleverd. Het is bijvoorbeeld echt een illusie om te denken dat je je aandacht altijd zelf reguleert. We leven als het ware in bubbels en denken dan vaak dat de andere bubbel (groep) ongelijk heeft. Nieuwsgierigheid heeft dan bijna geen ruimte meer, terwijl dit zo voornaam is (zeker voor kinderen) om aan te leren. Als docent moeten we blijven onthouden dat de hersenen plastisch zijn; we kunnen leerlingen helpen om nieuwsgierig te blijven en open te staan.

HERSENHACK

Maar het bijzondere is dat we eigenlijk allemaal in bepaalde opzichten gelijk zijn; we hebben allemaal problemen met informatieverwerking. In het huidige tijdperk ervaren we ontelbaar veel prikkels uit de wereld om ons heen. Daarin verschillen we niet zo

veel van elkaar. Wel lukt het de ene groep beter dan de andere om met al die prikkels om te gaan. Met mijn nieuwe boek (Hersenhack) wil ik graag mensen een spiegel voorhouden.

Veel jongeren kijken bijvoorbeeld filmpjes van influencers. De reclames die in die filmpjes zitten, zijn geen toevalligheid. En de invloed ervan op ons is groot. Ook in allerlei games zitten elementen die je helpen om je langer in het spel te houden en geld uit te geven. Al deze zaken hacken je hersenen. Ze voeden je genotsysteem. En daar moeten we over praten met onze kinderen.

Ook foto's blijven online eeuwig bestaan en zelfs als je ouder bent kun je dit niet goed overzien. Rustig nadenken wordt online eveneens bestraft. Zo duurt het bijvoorbeeld veel langer om cookies te weigeren dan snel akkoord te geven. Iedereen

is er gevoelig voor. Wel heeft de ontwikkeling van je prefrontale hersenschors hier invloed op. Dit is vaak problematisch bij kinderen met leer- of gedragsproblemen; zij hebben een gebrek aan voldoende zelfregulatie.

Daarom zijn ouders, leraren maar ook de overheid aan zet om verantwoordelijkheid hierin te nemen. Ouders moeten bijvoorbeeld zeggen dat de mobiele telefoon niet mee naar bed gaat. Als docent of ouder hoef je geen populariteit te verkrijgen; duidelijkheid (regels) en liefde daar gaat het veel meer om. Kennis over hoe je hersenen werken kunnen je daarbij helpen. Vaardigheden bij jezelf als bij kinderen aanleren om het beter te doen zijn dan nodig. Denk aan slow thinking, falsifiëren, nieuwsgierig blijven, bannen van informatie, het juiste zoeken en het slechte weren. Zonder vertrouwen is het leven overigens helemaal niet draaglijk, maar je moet ook niet naïef zijn. Als professional in het onderwijs probeer je een balans te bewaren tussen vertrouwen geven en grenzen bewaken. Indien je dan ervaart dat je de ander niet meer een nieuwe kans kunt bieden, dan ben je niet meer de aangewezen persoon om de ander te helpen ontwikkelen. Dat voelt misschien als falen maar dat is het natuurlijk niet. Jij hebt ook grenzen en gevoel. En soms moet je eerst zelf je hersenen updaten alvorens je dat bij kinderen kunt aanleren. Zelf gebruikt Sitskoorn de kennis die haar team heeft vergaard vrijwel elke dag. Ze gaat bijvoorbeeld tussendoor met een collega wandelen of fietsen. "Bewegen, ontspannen en een prettige werkomgeving creëren is belangrijk en daar moeten we moeite voor doen!"

Doelgroep

MT/ib/so/lkr

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Margriet Sitskoorn

Locatie

De Lawei Drachten

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Datum

Woensdag 23-09-2020

Tijdstip

16.00-18.00 uur

Totale studielast

4 uur (waarvan

2 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

Hersenhack

Waarom zijn we zo gevoelig voor nepnieuws, kunnen we de verleidingen van bijvoorbeeld gamen, social media en eten niet weerstaan? Waarom lijkt angst zo te regeren, en hoe komt het dat het gedrag van mensen zo makkelijk te beïnvloeden is? Het antwoord op deze vragen ligt verscholen in de werking van je hersenen. Maar gelden deze antwoorden ook voor kinderen in het regulier als specialistisch onderwijs?

INHOUD

In deze masterclass laat Margriet Sitskoorn je zien hoe de informatieverwerking van de hersenen niet altijd meer aansluit op de informatieverzorging van de huidige wereld en hoe dit leidt tot problemen. Sitskoorn laat je ervaren hoe makkelijk je hersenen te hacken zijn en hoe organisaties, medemens, media en politiek hier gebruik – en misbruik – van maken. Je leert hoe je je hier tegen kunt wapenen en hoe je je hersenen als het ware kunt updaten zodat ze beter zijn toegerust voor de wereld van vandaag. Maar ook op welke manier je je leerlingen kunt leren om beter te zien, te denken en te handelen.

DOELEN

- Kennis van informatieverwerking door je hersenen;
- Toepassing van de principes van 'update je brein';
- Toepassing van hersenhack bij je leerlingen.

Doelgroep

MT/ib/so/lkr

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Paul Kirschner

Locatie

Van der Valk Hoogkerk

Van der Valk Zwolle

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Hoogkerk: Donderdag 25

maart 2021

Zwolle: Dinsdag 12-01-2021

Tijdstip

16.00-18.00 uur

Totale studielast

4 uur (waarvan

2 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

Onderwijsmythes

Of je het nu wilt of niet, in het onderwijs word je dagelijks bestookt met nieuwe boeken, artikelen, blogs of trainingen die allemaal prachtige beloftes doen. De boodschap die ze verkondigen klinkt vaak heel logisch. Toch is het nodig je af te vragen of deze informatiekanalen werkelijk de leerlingen en het onderwijs verbetering gaan opleveren.

INHOUD

In deze masterclass neemt Paul Kirschner je mee in een aantal mythes die behoorlijk hardnekkig hun ronde doen in het onderwijs. Is het bijvoorbeeld waar dat we slechts 5% leren van een hoorcollege, terwijl we 90% leren van activiteiten die we zelf ervaren? M.a.w. klopt de aanname van de leerpiramide die in veel leerboeken beschreven staat? Toekomstige docenten wordt eveneens geleerd dat het belangrijk is om aan te sluiten bij de leerstijl van een leerling. Toch bestaat er weinig bewijskracht voor het bestaan van leerstijlen als voor het effect ervan. Zo zijn er legio onderwijsmythes die aan de orde komen, afgewisseld met effectieve onderwijsconcepten en tips die ons helpen om minder vaak met iedere onderwijswind mee te waaien.

DOELEN

- Kennis over onderwijsmythes als effectieve onderwijsconcepten;
- Kritisch nadenken over onderwijsfenomenen;

kirschner^{ED}

Paul Kirschner

Tot zijn 16e woonde Kirschner in 'the Bronx', waar hij naar de beste middelbare school van de USA ging.

Daarna doorliep hij met glans twee universiteiten: een lerarenopleiding wiskunde en natuurwetenschappen en een bachelor Psychologie.

Na zijn studies ging hij als docent aan het werk, maar zijn leerlingen leerden niet zoals hij dat zelf deed. Wat hij ook probeerde; er was altijd een groep leerlingen die het niet begreep. Dit kon hij niet vatten en raakte gefrustreerd.

Na allerlei omzwervingen als o.a. timmerman en kok, ging hij aan het werk bij de afdeling Onderwijskunde aan wat nu de Open Universiteit heet. Hij deed onderzoek naar bijvoorbeeld de invloed van teksten, illustraties, videomateriaal, toegevoegde vragen of inleidingen op leerprocessen. Op veertigjarige leeftijd promoveerde hij op het onderwerp *Practicals in higher science education*. Hij was hoogleraar Onderwijskunde bij de Universiteit Maastricht en verscheidene (bijzonder) hoogleraarschappen volgden daarna. Inmiddels is Kirschner met emeritaat, maar nog volop actief als spreker, schrijver en blogger.

ONDERWIJSMYTHES

Kirschner ergert zich aan mensen die het beter zouden moeten weten, maar het toch niet doen. En mensen die het niet beter weten. Maar ook aan beleidsmakers die zomaar met elke gril

meelopen, maar weten in feite niet of dit het onderwijs en dus de leerlingen ten goede komt.

"Ik zou eigenlijk onderzoek moeten doen naar waarom mensen zo dom zijn en overal klakkeloos in meegaan." Toch klinken veel beweringen logisch. Dat betekent niet meteen dat het klopt. Je ziet bijvoorbeeld kinderen op allerlei apparaten aan de slag. Daaruit zou je de conclusie kunnen trekken dat kinderen kunnen multitasken. Ouders en leraren zien dit vaak zo. Toch is er geen enkel onderzoek die een dergelijke bewering bevestigt. Maar tegen de tijd dat zo'n (digitaal) onderwijsconcept al lang en breed is ingevoerd gaat men pas eens twijfelen.

Vaak zien we patronen in gebeurtenissen (we zijn geneigd onze ogen te geloven) en gaan daarna handelen. Dat is hoe we alledaagse 'waarheid' vinden; dit is ons evolutionair ingegeven. Het is nodig dat we oorzakelijkheid en niet-oorzakelijkheid van elkaar kunnen scheiden. Tom Derksen heeft

in zijn boek over Lucia de B. heel sterk verwoord hoe gerechtelijke dwalingen op die manier kunnen plaats vinden. Iedereen zou dit boek moeten lezen om weer echt kritisch te leren kijken. Als iets gepubliceerd is in een bepaalde tijdschrift of journal, betekent het nog niet dat de conclusie door en voor iedereen op dezelfde manier getrokken kan worden. Denk dus niet: Constructivisme werkt, want het staat in alle leerboeken. Gelukkig krijgt Evidence informed learning grond. Dit houdt in dat men gebruik maakt van wetenschappelijk bewijs voor leerconcepten. Zo

beginnen docenten langzamerhand in te zien dat het directe instructiemodel meer is dan klassikaal voor de klas staan, maar afhankelijk of je het doet op de manier van Schmeier of van Engelmann maakt een groot verschil. Meer docenten hebben directe instructie vaak nooit zo gezien. Ook ResearchED, waar wetenschap en onderwijs elkaar ontmoeten is een prachtig initiatief. Maar het allermooist zijn berichten dat leerlingen écht goed les willen krijgen, zoals bijvoorbeeld gebeurde bij de invoering van het studiehuis. Dan begint Kirschner te glimlachen.

ADVIES AAN LERAREN/ DOCENTEN

Kirschners advies aan leraren is om na je basisopleiding je hele carrière door te blijven leren. Dit is je plicht. Het zou de normaalste zaak moeten zijn dat je zowel voor wat betreft de inhoud als voor de manier van lesgeven je vak blijft bijhouden, net zoals bijvoorbeeld huisartsen en orthopedagogen dit doen.

Een basisopleiding zoals de pabo is veel te kort. Het meest voornaam op de pabo is dat je sterk wordt in het bijbrengen van lezen, taal en rekenen. Maar de gemiddelde havist kan helemaal

niet goed rekenen en lezen. Bovendien zijn er geen goede leerboeken voor pabo-studenten.

Opleidingen vermoorden vaak de creativiteit van hun studenten. Je moet namelijk succes ervaren en dan wil je verder leren. "Succes leidt tot motivatie, maar motivatie niet tot succes."

Veel mensen hebben behoorlijk wat faalervaringen gehad. Leren gaat bijna nooit vanzelf. Daarom moet je als docent blijven nadenken over de leerinhoud en op welke manier dit het beste aan de leerling gebracht kan worden. Beelden maken bijvoorbeeld een groot verschil. Dus mag je als leraar niet de schuld geven aan de leerlingen of de omstandigheden, maar moet je altijd bij jezelf te rade gaan wat er in de onderwijssituatie of in het materiaal mis is. Misschien is de opdracht niet complex genoeg of juist te groot.

Waardoor gaan de leerlingen niksen of niet samenwerken? Benader daarbij de situatie als een onderzoeker. Dus niet als een alledaagse waarheidsvinding meteen aannemen dat iets juist is of de schuld van de leerlingen of de situatie.

Die houding is cruciaal om kritisch naar anderen maar ook naar jezelf te kijken.

Er is daarbij een heilige drie-eenheid te gebruiken. Hierbij gebruik ik vaak de vergelijking met een topchef. Om een topgerecht te maken heeft deze chef niet alleen topingrediënten nodig. Hij moet ook zorgen voor de juiste techniek met het beste gereedschap.

Zo werkt het ook voor de leraar. Een topdocent moet ook topgereedschappen, denk aan boeken, whiteboard of beamer tot diens beschikking hebben. Bovendien valt het gebruik van gereedschap samen met de technieken die hij/ zij hierbij inzet, zoals samenwerkend leren of projectmatig werken. En de ingrediënten van de docent zijn het vakgebied en de complexe taken die voor de leerlingen gemaakt/ aangepast moeten worden.

Elke docent moet een topdocent zijn, want anders ben je een snackbarhouder: "Alles wat ik doe gooi ik in het frituurvet".

Een leraar moet wel de ambitie hebben om driesterren-kok te worden, maar je hoeft als school niet een driesterrenrestaurant te zijn.

Doelgroep

Alle professionals. Ook zorg!

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Geef me de 5!

Locatie

Van der Valk Drachten

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Datum

Dinsdag 24-11-2020

Tijdstip

16.00-18.00 uur

Totale studielast

4 uur (waarvan

2 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 85,00 p.p.

Geef me de 5!

Vind je het ook zo moeilijk om te zien dat kinderen met autisme vaak niet begrepen worden? Zit je regelmatig met je handen in je haar omdat je als professional in het onderwijs tegen allerlei problemen aanloopt in de begeleiding van leerlingen met een autisme spectrum stoornis (ASS)?

INHOUD

Sinds 2004 verzorgt het team van Geef me de 5! cursussen en lezingen voor professionals en opvoeders van mensen met ASS, met als doel het verhogen van competenties om mensen met autisme beter te leren begrijpen en te begeleiden.

Vanuit actuele wetenschappelijke inzichten wordt ingegaan op hoe de informatieverwerking van iemand met ASS verloopt. Door eerst te kijken naar de oorzaak leer je autisme begrijpen, net als het gedrag dat hierbij hoort. Met herkenbare voorbeelden en praktische oplossingen je wat dit betekent in de omgang met iemand met autisme.

DOELEN

- Kennis vergroten van autisme;
- Beter leren begrijpen van kinderen met ASS;
- Vaardiger in het begeleiden van leerlingen met ASS.

Studio Jurjen Backer Dirks

Doelgroep

MT/ib/so/lkr

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Emiel van Doorn

Locatie

Van der Valk Heerenveen-

Wolvega

Van der Valk Assen

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Datum

Heerenveen-Wolvega: Dinsdag

08-09-2020

Assen: Dinsdag 25-05-2021

Tijdstip

16.00-19.00 uur

Totale studielast

6 uur (waarvan

3 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

Mediërend leren

'We mogen blij zijn als onze leerlingen 50% van onze uitleg en/of instructie begrijpen zoals het bedoeld is, ongeacht hun leeftijd, talenten, mogelijkheden of problematiek': aldus Emiel van Doorn. Om hier iets aan te doen is een ander leerconcept nodig. Wat nodig is, is mediatie van cognitieve functies; dat doet intelligentie groeien.

INHOUD

In deze masterclass staat het leerconcept Mediërend leren centraal, waarbij expliciet aandacht besteed wordt aan cognitieve- en executieve functies. Vanuit dit leerconcept mag een leerling nooit het gevoel hebben dat hij er alleen voor staat. Het uitgangspunt is niet het 'geven' van verantwoordelijkheid, maar juist deze verantwoordelijkheid voor het leren en het ontwikkelen 'niet meer af te pakken' van de leerling. Dit leidt tot beter functioneren van kinderen, zowel op school als in het dagelijks leven. M.b.v. praktische oefeningen ga je het belang 'voelen' van het inzetten van dit leerconcept.

DOELEN

- Kennis van cognitieve- en executieve functies;
- Inzichten in het belang van mediërend leren;
- Toepassen van mediëren van cognitieve functies.

Rob de Haas

WIE IS ROB DE HAAS?

Ruim tien jaar is hij als zelfstandige bezig met het leren denken van individuen en groepen. Creatief denken, dat is wat hij mensen aanleert. De aanname dat iemand niet creatief is probeert hij daarmee te ontcrachten. Het doel van deze creatieve denktechnieken is individuen professioneel en persoonlijk gelukkiger te maken. Daarvoor is het van belang om eerst terug te keren naar ons hoger doel. In het onderwijs is dat bijvoorbeeld kinderen en jongeren optimaal ontwikkelen en gelukkig laten zijn. Dit hogere doel kan ons helpen om na te denken over huidige dilemma's en ontwikkelingen, zoals: hoe gaan we om met onze tijd, met afleidingen, met werkdruk, met onze collega's?, etc. Door te kijken of die dilemma's en ontwikkelingen echt passen bij ons hoger doel, kunnen we bepalen of ze van waarde zijn. En als het van waarde is, vinden we het logisch om te veranderen.

WAAR IS HIJ NU MEE BEZIG?

Vanuit het creatief denken ging Rob inzoomen op professionele besprekingen en ontmoetingen. In bijna alle organisaties, zo stelt hij, vergaderen we niet alleen vaak; we vergaderen vooral heel inefficiënt. We doen vooral maar wat. Bovendien onthouden we niet snel alle informatie die dan met ons gedeeld wordt. Wat we wel onthouden is het gedrag of de emotie van onszelf en anderen in een dergelijke bespreking. Toch kunnen professionele ontmoetingen zowel ons werk als onszelf

verrijken. In het onderwijs hebben we bijvoorbeeld vaak het gevoel dat we heel veel MOETEN. Dit gevoel van verantwoord is bijna een verantwoordingswoede geworden. Heel veel mensen zie je daardoor ongelukkig worden. Het is nodig om in het onderwijs te leren radicaal te denken. Als in: wat voegt dit 'wat moet' toe voor de leerling en voor het geluk voor dit kind en voor mij als professional/collega? Leren nadenken over wat de bedoeling van een school is. Dan ga je anders kijken naar je werk. Een voorbeeld zijn de werkdrukgeden voor primair onderwijs. Die worden vaak ingezet voor meer handen voor de klas. Rob vindt dat een dramatische keuze. Door meer mensen aan te trekken wordt er meer afgestemd, overlegd, overgedragen, geregistreerd en verantwoord. Als je die gelden echter in zou zetten voor de kernopdracht van de school, heeft het een grotere bijdrage aan goed onderwijs. Het gaat niet om kwantiteit, maar om kwaliteit. Dit betekent dat je de verantwoordelijkheid terug legt bij leerkrachten. Zij kunnen dan zelf bepalen wat nodig is: scholing, in gesprek met een specialist, etc.

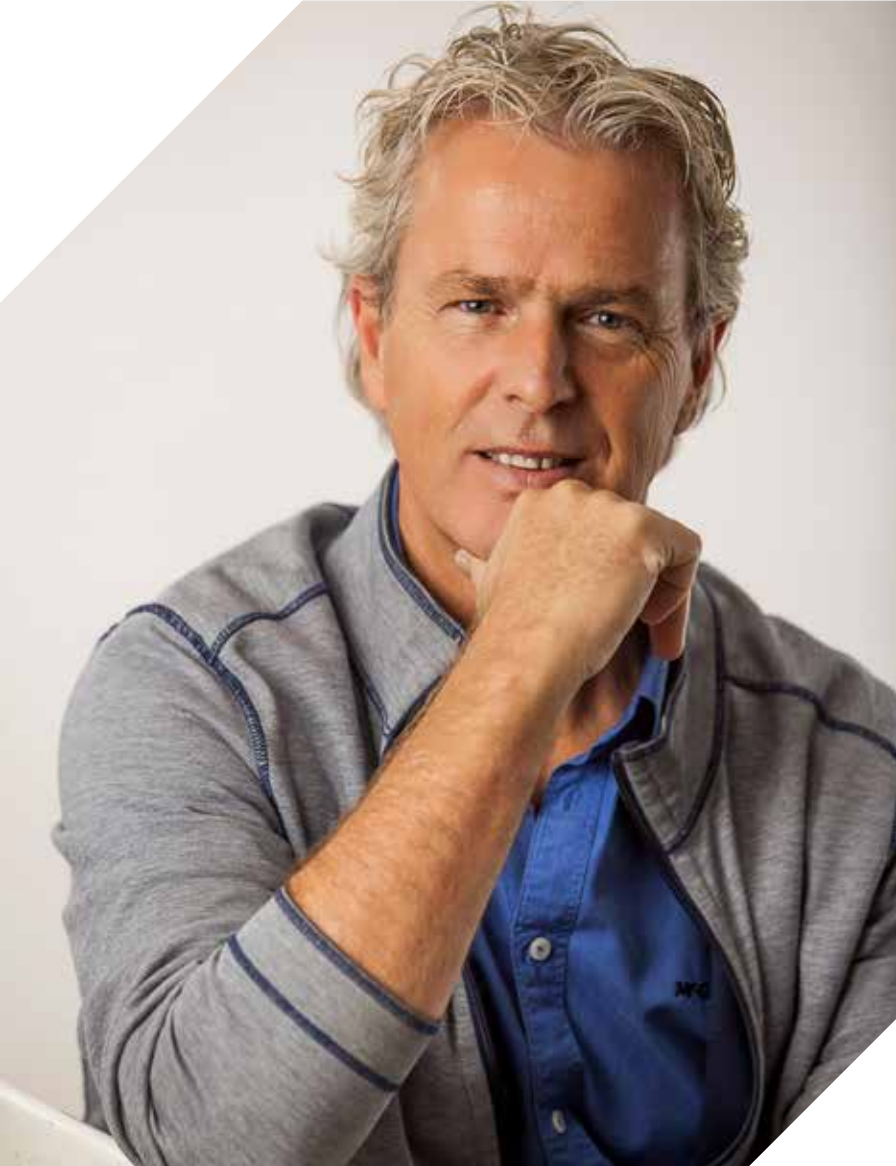
THE SCIENCE OF HAPPINESS

Samen met 20 andere auteurs schrijft Rob aan *The science of Happiness*, in dit boek wordt geluk belicht vanuit verschillende invalshoeken, zoals vanuit de neurowetenschap, de psychologie, geneeskunde, etc. De redactie ervan wordt verzorgd door Dr. Saamdu Chetri die verantwoordelijk is voor de Bhutan happiness index. In Bhutan heeft elk ministerie een staatssecretaris voor geluk aangesteld. Zij geloven dat bewuste aandacht voor geluk binnen elk ministerie bijdraagt aan het geluk van de gehele gemeenschap. Deze index is o.a. overgenomen door de Wereldbank, in bijvoorbeeld het financieren van projecten.

WAAR GAAT JOUW HOOFDSTUK OVER?

"Mijn bijdrage heet: *'If you never change your meetings why meet? Great meetings make us happy.'* Goed vergaderen draagt bij aan werkgeluk. In de inleiding betoog ik dat als wij onze vergaderingen niet serieus gaan voorbereiden, dan blijven we met elkaar 'betaald borrelen'. Het wordt echt tijd om netto minder te gaan vergaderen en daarvoor in de plaats

Toch kunnen professionele ontmoetingen zowel ons werk als onszelf verrijken.

samen in 'de flow' komen. De kern van het hoofdstuk gaat over geluk te bereiken door in een flowstand te geraken. Hetgeen erop neerkomt dat je helemaal opgaat in je activiteiten. En dit verhoogt collectief ons gevoel van geluk."

KUN JE DIT OOK VERTALEN NAAR DE LERAAR OF ASSISTENT?

Op het moment dat leraren of assistenten meer verantwoordelijkheid en vrijheid (autonomie) krijgen, dan wordt de werkdruk direct minder. Dit is een paradox. Dit heeft alles te maken met zelf betekenis geven en uitgedaagd worden; in plaats van afhankelijk en lui te geraken. Het is een volwassen manier van professioneel handelen en verantwoordelijkheid nemen. En natuurlijk betekent

The science of Happiness wordt uitgegeven door Sage Publishers; verschijning voorjaar 2020.

het ook dat je je handelen cyclisch evalueert.

HEEFT DIT OOK GEVOLGEN VOOR DE LEERLING?

De gevolgen voor de leerlingen zijn uitermate hoopvol. Simpelweg omdat de leraren (en assistenten) rolmodellen zijn voor de leerlingen. Maar ook het managementteam is op hun manier rolmodel. Kinderen krijgen veel meer mee dan wij als volwassenen vaak denken. De wijze waarop professionals maar ook ouders ergens mee omgaan legt meteen de

cultuur bloot van de organisatie. Zo zie je soms dat bij een incident we meteen gaan handelen volgens een procedure of een protocol. Maar wat we niet doen is de gebeurtenis met elkaar onder ogen zien. Dus echt bespreken wat er is gebeurd en welke rol we allen hierin hebben gehad. Dat je dus los van ego en persoon gaat kijken naar ons hogere doel. Het gaat namelijk niet over de relatie tussen jou en mij maar het denken in hogere doelen. Dit zorgt ervoor dat we minder akkefietjes met elkaar hebben. Leerlingen kun je ook leren wat het hogere doel is met elkaar in de klas (respectvol, vriendelijk zijn en goed meedoen) en hoe je dit kunt bespreken binnen de klas. De leerlingen die niet zo spraakzaam zijn hebben ook moeite om andere leerlingen aan te spreken. Het is belangrijk dat ook zij leren om elkaar aan te spreken zonder de relatie te verstoren. Als leraar of assistent denk je dus na over hoe je ervoor zorgt dat iedereen aan het woord komt en samen in de flow geraakt.

GELUK OP SCHOOL

Het geluk op school kan vergroot worden door vanuit de dimensies van flow aan de slag te gaan naar je hogere doel. Vanuit die dimensies worden regie en verantwoordelijkheid nemen niet moeilijk, waardoor de werkdruk lager wordt. Sleutelfiguren hebben hier veel invloed op! De individuele als teamprestaties en relaties op school worden daardoor beter. Dit heeft een enorm impact op de rest van de school.

Doelgroep

Alle onderwijsprofessionals

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Rob de Haas

Locatie

Van der Valk Drachten

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Datum

Donderdag 28-01-2021

Tijdstip

16.00-18.00 uur

Totale studielast

4 uur (waarvan

2 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 85,00 p.p.

Geluk op school

Het zijn roerige tijden in het onderwijs. Een tekort aan leraren, een hoge werkdruk en lage salariering zijn een aantal van de zaken die uitgebreid in het nieuws zijn. De vraag of leraren nog wel gelukkig zijn, lijkt daarmee retorisch. Toch heeft iemands geluksbeleving op het werk grote gevolgen voor de prestaties die je levert en de kwaliteit van je professionele relaties. Maar is geluk van leraren wel te beïnvloeden?

INHOUD

In deze masterclass ga je, onder leiding van Rob de Haas eerst de basisprincipes van de 'theory of flow' leren kennen. Deze vormen het fundament van hoe je als individu maar ook als team helemaal opgaat in je activiteiten, waardoor je prestaties en relaties in het onderwijs verbeteren. Het gaat er hierbij om dat we minder tijd besteden aan zinloze overleggen, maar meer verantwoordelijkheid nemen voor die zaken die van waarde zijn. De masterclass besteedt tevens aandacht aan het organiseren van *collectieve denkkraft* en wat dit kan opleveren voor de *flow* en collectieve gelukop jouw school.

DOELEN

- Doorgronden van geluksbeleving voor jezelf en je collega's;
- Effectief werken met de 5 domeinen van flow;
- Competenter handelen volgens 'the theory of flow'.

Studio Jurjen Backer Dirks

ROB DE HAAS

Doelgroep

Alle onderwijsprofessionals

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Jasper Swuste / Geert Diever /
Aart Reussing

Locatie

RuG Groningen
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Datum

Donderdag 11 februari 2021

Tijdstip

16.00-19.00 uur

Totale studielast

6 uur (waarvan
3 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

Gratis
Buffet € 10,- p.p. (opgave via
info@noordelijkonderwijsgilde.nl)

Collegetour speciaal onderwijs

Het speciaal onderwijs (so/ vso) kenmerkt zich niet alleen door de speciale leerlingpopulatie, het is tevens een plek waar veel specialisten samenwerken om onderwijs en zorg op maat te bieden. Helaas heeft het speciaal onderwijs (net zoals andere schoolsoorten) ook te kampen met allerlei problemen, zoals een tekort aan leraren, een hoge werkdruk of verschuiving van problematiek. Maar wat is er nodig om een school voor speciaal onderwijs optimaal te organiseren?

INHOUD

Tijdens deze collegetour laten afwisselend een adviseur, directeur en bestuurder het hemd van hun lijf vragen over hoe zij hun visie op speciaal onderwijs vertaald hebben naar beleid en vervolgens in acties hebben omgezet. Deze sprekers hebben alle drie een bijzondere bijdrage geleverd aan het so Dit type onderwijs kenmerkt zich door een leerlingpopulatie met (zeer) ernstige cognitieve en/ of fysieke beperkingen, vaak in combinatie gedragsproblematiek of nevenproblemen.

PROGRAMMA

- Jasper Swuste, adviseur Landelijk expertise centrum speciaal onderwijs en sbo werkverband
- Aart Reussing, directeur-bestuurder excellente so-school, sec. landelijke vereniging ZMLK
- Buffet
- Geert Diever, bestuursvoorzitter SO Fryslân, bestuurslid Lecso.

Steven Boornma Fotografie

Doelgroep

Alle onderwijsprofessionals

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Ard Nieuwenbroek

Locatie

Van der Valk Heerenveen-

Wolvega

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Datum

Dinsdag 27-10-2020

Tijdstip

16.00-18.00 uur

Totale studielast

4 uur (waarvan

2 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 85,00 p.p.

Omgaan met faalangst

Angst is gezond. Het is wat ons in leven houdt in gevaarlijke situaties. Maar wanneer kinderen onnodig, te vaak, te lang en/of te intens bang zijn, dan gaat angst belemmerend werken. Ruim 12% van alle leerlingen in het onderwijs lijden aan faalangst. Ze presteren onder hun niveau, soms sociaal, vaak ook cognitief. Maar hoe kun je als onderwijsprofessional begeleiding bieden aan iemand met angstproblemen (en ook een licht verstandelijke beperkt is)?

INHOUD:

In de masterclass Omgaan met Faalangst vergaar je kennis over faalangst en hoe je hiermee om kunt gaan in de klas. Onzekerheid, faalangst en piekeren zijn voorbeelden van problemen die we bij veel (jonge) mensen tegen komen. Wat gebeurt er in de hersenen bij angst en hoe houd je daar rekening mee? En hoe help je een leerling die last heeft van faalangst verder?

Ard Nieuwenbroek (bekend van het boek 'Faalangst in de les') biedt allerlei inzichten en manieren hoe faalangst effectief begeleid kan worden.

DOELEN:

- Herkennen van faalangst bij (zorg)leerlingen;
- Toepassen van praktische manieren hoe je met faalangst in de klas kunt omgaan

Steven Bootsma Fotografie

Doelgroep

Alle onderwijsprofessionals

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Oogbalans- Rob Gevers

Locatie

Van der Valk Drachten

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Dinsdag 13-04-2021

Tijdstip

16.00-18.00 uur

Totale studielast

4 uur (waarvan

2 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 85,00 p.p.

Achterstand & verstoord kijken

Het gebeurt nog regelmatig dat je als leraar en/of ouder vermoedt dat je leerling/ kind niet laat zien wat het echt kan op school. In het gewone contact komt de leerling sterker over dan je terugziet in het gemaakte werk of de toetsen. Zou er dan bijvoorbeeld sprake zijn van een verstoorde informatieverwerking, van dyslexie, een gedragsstoornis of kan er mogelijk (ook) sprake zijn van een verstoord kijkgedrag?

INHOUD

Het is vaak een hele ontdekkingstocht voor leraren en ouders om te achterhalen waarom een kind niet leert (of zich gedraagt) zoals je verwacht bij dit kind. In die ontdekkingstocht is het ook belangrijk om te achterhalen of de breincoördinatie en daarmee de oogbalans voldoende is ontwikkeld. Zelfs als je weet dat het kind goed ziet kan er toch sprake zijn van verstoord kijkgedrag. Als je ogen niet goed kunnen samenwerken, kun je niet goed leren. Het leren kost dan enorm veel energie met vaak verstoord gedrag tot gevolg. Aldus Rob Gevers, die behandeling verzorgd aan kinderen (uit het hele land) met verstoord kijkgedrag.

DOELEN

- Kennis over verstoord kijkgedrag;
- Onderwijsaanpassingen die leiden tot gezond kijkgedrag.

Steven Bootsma Fotografie

Serious gaming in het onderwijs

In de prachtig gerenoveerde voormalige gevangenis De Blokhuispoort te Leeuwarden, houdt Grendel Games kantoor. Een bedrijf dat zich volledig richt op het ontwikkelen van serious games en daar een kast vol prijzen mee in de wacht heeft gesleept, zowel nationaal als internationaal. Het is zelfs door Bill Nye (Amerika's beroemdste populaire wetenschapper) in een documentaire over 'serious gaming' uitvoerig geportretteerd.

Wij ontwerpen sinds 2003 computer-spellen waar spelers iets van kunnen leren, hun gedrag of hun zienswijze mee kunnen veranderen of motorische vaardigheden mee kunnen trainen. Wij zetten games in voor deze doelen omdat we proberen onze doelgroepen intrinsiek te motiveren. Het doel is dat onze spelers vooral lol hebben in het spelen van onze spellen, en dan naderhand denken: Goh, ik heb er blijkbaar ook wat van opgestoken. Het doel is dat onze spelers vooral lol hebben in het spelen van onze spellen, en dan naderhand denken: Goh, ik heb er blijkbaar ook wat van opgestoken.

REVALIDATIE VOOR KINDEREN MET NAH

Een mooi voorbeeld van een dergelijke game is Gryphon Rider. Dit is een spel voor kinderen met 'Niet aan-

geboren hersenletsel' (NAH). Deze kinderen moeten vaak revalideren en veel oefenen om hun motoriek te herstellen. Het zijn fysieke oefeningen, waarbij leerlingen hun hele lichaam gecoördineerd moeten (leren) bewegen om hun evenwicht te leren bewaren. De game is zo ontworpen dat revalidatietherapeuten deze oefeningen kunnen invoeren en de game een schema van opdrachten geeft. Het kind staat voor een interactief scherm dat de bewegingen van het kind 'leest'. Op het scherm ziet het kind zichzelf (en de eigen bewegingen) als griffioen (denk aan Harry Potter!). De griffioen moet een parcours door een grottenstelsel afleggen, met allerlei spannende opdrachten. Door te bewegen stuurt de leerling de griffioen en de bewegingen die het moet maken. Dit zijn precies de bewegingen die de therapeut heeft ingevoerd. Het kind heeft ongelooflijk veel plezier en oefent zonder dat hij of zij dit beseft.

EFFECT

"Naast plezier willen we dat onze games effect opleveren. Bij Gryphon Rider willen we natuurlijk dat de kinderen herstellen. En bij voorkeur beter en sneller herstellen dan met andere vormen van therapie. Om dit vast te stellen is wetenschappelijke validatie een essentiële pijler voor onze games. We hebben bijvoorbeeld ook een parascopie-game gemaakt voor chirurgen, waarbij we hebben aangetoond dat het spelen van onze (goedkope) game effectiever was dan het trainingsprogramma's in ziekenhuizen, waar tonnen in zijn geïnvesteerd. Onderzoek is daarnaast van belang om vertrouwen te winnen van het publiek. "Serious games worden veelal nog gezien als 'gewone spelletjes', terwijl het zoveel meer is dan dat. Door effecten wetenschappelijk aan te tonen, overwinnen we scepsis en creëren we veel enthousiasme en motivatie."

"Een ander voorbeeld van een bewezen effect, is de verbeterde automatisering bij onze rekengame Garfields Count Me In. In het onderzoek naar de effecten speelde een experimentgroep twee maanden lang, iedere schooldag 15 minuten ons spel. Na twee maanden bleek dat deze groep significant beter presteerde dan de controlegroep. Bovendien was de motivatie voor het vak rekenen bij de tweede meting hoger dan bij de controlegroep. Meer effect en meer plezier. Dat is wat we willen." Obesitas, waterverbruik en rekenen Grendel heeft sinds haar oprichting meer dan 100 games ontwikkeld. In de afgelopen jaren heeft het onder andere Internationale prijzen gewonnen met de games Water Battle en Garfield vs Hotdog. Water Battle is samen met waterbedrijf Vitens ontwikkeld om het waterverbruik terug te dringen. Scholen waren aangesloten op de 'watermeter' in de wijken, waarbij het verbruik van water

werd bijgehouden. Het doel van het spel was om het waterverbruik in de wijk van de school te reduceren. Hoe minder water er werd gebruikt, hoe beter de betreffende school scoort in de game. Het gevolg was dat leerlingen in de wijk campagne gingen voeren om het waterverbruik terug te dringen.

Een andere game met een maatschappelijk doel is Garfield vs Hotdog, waarbij leerlingen een strijd voeren om wijken 'gezonder' te maken. Het karakter Hotdog wil namelijk wijken besmetten met vette snacktenten, maar Garfield wil juist eettentjes met gezonde voeding. Op die manier worden spelers zich bewust van gezonde voeding en worden ze geprikkeld om ook in het echte leven meer aandacht te besteden aan gezonde voeding. Potentie van gaming in het onderwijs "In onze visie zijn games het leerinstrument van de toekomst. Ze bieden een leuke, interactieve manier van

leren, waarin zaken als een gevoel van veiligheid, soft-failing, directe feedback, adaptieve moeilijkheidsgraden kunnen worden verwerkt. We zien tegelijkertijd dat veel educatieve uitgeverijen nog niet klaar zijn om games in hun portfolio op te nemen. Op scholen is ook niet altijd de goede ict-infrastructuur aanwezig of wordt het belang daarvan niet altijd onderkend.

Om games in de klas toegepast te krijgen moeten we de markt dus van onderaf benaderen: dat begint bij leerkrachten die enthousiast zijn over het medium. Dat start met een game (of meer) toe te passen in één klas. Meestal verspreid het zich daarna dat als een olievlek door de school. Als we op die manier voldoende successen kunnen laten zien (o.m. door het doen van onderzoek) zullen de collega's, scholen en uitgeverijen daarna hopelijk volgen."

Doelgroep

Alle onderwijsprofessionals

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

Grendel games

Locatie

De Blokhuispoort, Leeuwarden

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Donderdag 14-01-2021

Tijdstip

16.00-18.00 uur

Totale studielast

4 uur (waarvan

2 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

Gaming in het onderwijs

Veel leerlingen kunnen zonder moeite uren gamen, ook leerlingen in het (z)ml onderwijs. Wat zou het mooi zijn als deze concentratie en motivatie ingezet kan worden voor de ontwikkeling van leerlingen. Met behulp van games worden saai oefeningen uitdagend en adaptief. Maar het gebruik van games in het onderwijs is niet een gewoengoed. Terwijl een aantal games effectief zijn en aansluiten op de onderwijsbehoeften van (speciale) leerlingen.

INHOUD

De beste plek om in Nederland serious games te leren kennen is in Leeuwarden. Daar worden namelijk games ontwikkeld speciaal voor leerlingen/ kinderen met bijvoorbeeld leerachterstanden, overgewicht of niet-aangeboren hersenletsel.

In deze workshop ga je kennis maken met een allerlei games. Ook de nieuwste (geheime) ontwikkelingen mag je met een VR-bril uitproberen. Naast veel plezier biedt deze workshop mogelijkheden om te ontdekken op welke manier je games kunt gebruiken in het onderwijs en wat het voor je leerlingen kan betekenen.

DOELEN

- Kennismaken met de achtergronden van serious gaming;
- Ontdekken van mogelijkheden die games bieden voor leerlingen in het (specialistisch) onderwijs;

Doelgroep

MT/ib/so/lkr

Schoolsoort

po/sbo/so/vso/pro

(Gast)Docent

CPS

Locatie

De Morra, Drachten

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Woensdag 10-03-2021

Tijdstip

10.00-17.00 uur

Totale studielast

17 uur (waarvan

10 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 350,00 p.p.

Covey (7 habits in 7 hours)

Persoonlijke of professionele doelen behalen is voor iedereen een mooi streven. Toch is het in het onderwijs (maar ook privé) soms lastig om, in de waan van de dag, belangrijke zaken prioriteit te geven. Het vergroten van je persoonlijk leiderschap is een manier om meer regie over je leven en werk te realiseren.

INHOUD:

De workshop Covey (7 habits in 7 hours) helpt je om effectief persoonlijk leiderschap aan te leren. De 7 'habits' (gewoonten) die aan bod komen, versterken elkaar in een proces van professionele, persoonlijke en interpersoonlijke groei. Daarbij verwerf je inzicht in hoe je je beter kunt focussen op prioriteiten, met meer grip op je tijd als gevolg. In 7 uur wordt elke gewoonte door middel van trainingsmateriaal, begeleidende video's, voorbeelden en werksessies uitgediept. Naast meer regie en focus leer je in deze workshop om beter te communiceren, hetgeen mogelijk ook je (professionele als persoonlijke) relaties verdiept.

DOELEN:

- Kennis van de 7 Habits of Highly Effective People;
- Toepassen van de 7 Habits in je professionele en persoonlijke leven;

Studio Jurjen Becker Dijk

Doelgroep

Alle onderwijsprofessionals

Schoolsoort

S(b)o/vso/pro

(Gast)Docent

Arthouse - Bianca de Gier

Locatie

De Morra, Drachten

(bekijk mijn-NOG

voor de exacte adresgegevens)

Data

Donderdag 15-04-2021

Tijdstip

16.00-18.00 uur

Totale studielast

4 uur (waarvan

2 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

(maximaal 20 personen)

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

Creatief in een speciale groep

Creativiteit stimuleren in een speciale groep vergt veel maatwerk. Je bedenkt niet alleen praktische toepassingen van een idee, maar denkt ook na of een opdracht voor iedere leerling geschikt is. Deze workshop geeft je handvatten om voor al je leerlingen een creatieve opdracht te bedenken en/ of aan te passen die bijdraagt aan hun ontwikkeling, plezier en motoriek.

INHOUD

Creatieve activiteiten zijn van groot belang voor de ontwikkeling van elke leerling. Ze dragen bij aan het probleemoplossend (creatief) denken van leerlingen en bieden een belangrijke mogelijkheid om emoties en gevoelens te uiten. Creativiteit gaat ook over: durven, niet opgeven, doorzetten en fantaseren.

In deze workshop ga je aan de slag met het bedenken en uitvoeren van een aantal varianten van steeds eenzelfde opdracht. Op die manier leer je hoe je een creatief idee kan uitwerken en vertalen naar de verschillende leerlingen in je groep. Zoals leerlingen met weinig spierspanning, slecht zicht of een groot verschil in tempo.

DOELEN

- Bedenken en aanpassen van betekenisvolle creatieve opdrachten;
- Creativiteit stimuleren bij alle leerlingen in de groep.

Doelgroep

ass.+/lkr. onderst./lkr. Basis

Schoolsoort

so/vso

(Gast)Docent

Nynke Jongsma

Locatie

Van der Valk Drachten
(bekijk mijn-NOG
voor de exacte adresgegevens)

Data

Woensdag 17-03 2021

Tijdstip

15.30-19.00 uur

Totale studielast

7 uur (waarvan
3,5 zelfstudie-uren)

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

Leren zichtbaar maken in 't zml

Als assistent vorm je een essentiële schakel in het leerproces van de leerlingen in je klas. Je weet aan welke leerdoelen leerlingen werken en wat er nodig is om deze doelen te behalen. Maar hoe weet je nu of die doelen daadwerkelijk effectief behaald zijn bij jouw leerlingen? Tijd om je eigen handelen eens onder de loep te nemen en te kijken wat nu écht werkt!

INHOUD

In deze workshop leer je de effecten van je begeleiding te beoordelen, zodat je het resultaat van je begeleiding bij je leerlingen kan 'meten'. Op basis van de ideeën van John Hattie, een onderwijswetenschapper uit Nieuw-Zeeland, krijg je handvatten aangereikt hoe je het leerproces kunt bijsturen door de inzet van feedback passend bij het niveau van je leerlingen. Daarnaast is er ook een praktische vertaalslag hoe je de leerwinst in een les zichtbaar kunt maken met behulp van verschillende tools.

DOELEN

- Kennis van effectieve interventies en instructie in het onderwijs;
- Weten hoe je leren zichtbaar kunt maken bij de zml-leerling;
- Toepassen van praktische ideeën om leren zichtbaar te maken.

Steven Boosma Fotografie

Teade de Boer

Teade werkt als onderwijskundige bij Effectief Onderwijs en kwaliteitsmedewerker bij SO Fryslân voornamelijk in het speciaal onderwijs. Hier werd hij gegrepen door het ‘ZML-virus’ (zoals hij zijn voorliefde voor zeer moeilijk lerende leerlingen zelf noemt). Jaarlijks begeleidt hij veel sbo- en (v)so-scholen en -besturen in Noord Nederland, waarbij hij wordt ingeschakeld voor het optimaliseren van het onderwijs aan (zeer) moeilijk lerende kinderen.

AFSTEMMEN OP LEERLINGKENMERKEN

Goed onderwijs voor zeer moeilijk lerende leerlingen (ZML) staat en valt met kennis van alle leerlingen in de groep. In het speciaal onderwijs zijn de leerlingen doorgaans niet alleen ingedeeld op basis van leeftijd, maar ook ontwikkeling, de mate van beperking als de mate van ondersteuningsbehoefte spelen daarbij een rol. Binnen de groep is de variatie tussen leerlingen groot, toch kun je verschillende subgroepen, oftewel doelgroepen onderscheiden. Elke doelgroep heeft andere kenmerken en onderwijsbehoeften, waar je rekening mee moet houden. Dit afstemmen is geen makkelijke opgave. Het veronderstelt dat je niet alleen nadenkt over welke doelen bereikt moeten worden op de

korte termijn, maar ook over de doelen die nodig zijn voor een optimale uitstroom op de lange termijn. Helaas zijn er voor het speciaal onderwijs nauwelijks lesmethodes beschikbaar. Veel leraren ontwikkelen zelf allerlei lessen. De methodes die er zijn moet je altijd flexibel inzetten, omdat het nooit voor iedere leerling in je groep geschikt is. Dit vergt dat je als ZML-leraar heel goed moet nadenken over je didactiek, methodiek de leertijdverdeling en je begeleiding.

ONDERWIJSONTWIKKELING

“Het onderwijs aan ZML is de afgelopen honderd jaar behoorlijk van gedaante veranderd. De maatschappelijke visie op het ZML-onderwijs en de doelgroep is sterk veranderd. Tegenwoordig streven we naar een zo

groot mogelijke participatie van ZML in de gehele maatschappij. Dit heeft flinke gevolgen (gehad) voor het onderwijs. Optimale participatie veronderstelt dat we anders gaan kijken naar de ZML'ers. We moeten kijken naar de mogelijkheden van leerlingen en ze zo goed mogelijk voorbereiden op een zo zelfstandig mogelijke plaats in de maatschappij. Dit kijken naar mogelijkheden start bij de analyse van de kenmerken en behoeften binnen elke doelgroep. Hierbij kunnen we gebruik maken van het ontwikkelings- en uitstroomperspectief.”

AANSLUITEN OP BEHOEFTEN

“Als je begint bij de uitstroommogelijkheden van leerlingen, het niveau en de vaardigheden die nodig zijn om goed te kunnen functioneren, dan kun je beredeneren wat er vanaf de uitstroom terug naar nu bereikt moet worden elk leerjaar. Op die manier kun je ontwikkellijnen uitzetten waar je leerlingen aan kan spiegelen. Gaandeweg ontwikkelt zich in veel gevallen een profiel, waar een leerling (deels) in lijkt te passen. Natuurlijk is dit ‘passen’ bij ZML altijd maatwerk en is het dus geen eenvoudige puzzel. Bovendien verloopt de gemiddelde ontwikkeling van ZML nogal grillig.

“ **De noodzaak is groot dat scholen zich volop blijven ontwikkelen omdat kinderen die zeer moeilijk leren juist de beste begeleiding moeten krijgen die er is.**”

Je moet dus altijd scherp blijven en je afvragen of je nog de goede dingen doet."

ONTWIKKELEN VOOR ZML

Er is niet veel op de markt voor het ZML-onderwijs; het is maar een kleine (commercieel oninteressante) doelgroep. Als ZML-leraar zul je dus veel zelf moeten ontwikkelen en bestaande methodes moeten aanpassen. De leerkenmerken van de leerlingen zijn de basis voor het formuleren van de juiste doelen, het vormgeven van het juiste aanbod en de afstemming van de didactiek. Pas als je een goede kennis hebt van deze leerkenmerken, gekoppeld aan kennis van de leerlijnen en didactiek, kun je effectief onderwijs ontwikkelen.

Een mooi voorbeeld van een ontwikkeling die samen met o.a. de scholen van SO Fryslân is gerealiseerd is de Klasse!Winkel. Op basis van de leerlingkenmerken ZML en uitstroomperspectieven zijn er tien thema's uitgewerkt op 4 niveaus. Daarnaast is er een fysieke kassa ontwikkeld met ondersteunende structuren, die weer overeenkomen met de beschreven onderwijsbehoeften van ZML. Vergelijkbaar met deze systematiek van de Klasse!Winkel zijn er ook thema's uitgewerkt voor mondelinge taal en oriëntatie op de mens en op de wereld.

E-LEARNING

"Ik denk dat je als leerkracht meer begrip krijgt voor de verschillende

doelgroepen, wanneer je je verdiept in de kenmerken. In de e-learning worden de leerkenmerken en behoeften van ZML'ers heel concreet en herkenbaar beschreven. Dit geeft een beter inzicht in het leren en het gedrag van ZML'ers. Je leert om andere vragen te stellen, beter na te denken over de te bereiken doelen en daardoor je begeleiding anders aan te pakken. De unieke puzzel die een ZML-leerling kan zijn, leer je hierdoor stukje bij beetje ontrafelen. Het geeft je tevens inzicht of je huidige onderwijs en begeleiding (optimaal) aansluit op de diverse doelgroepen, die we ZML noemen."

Doelgroep

Lkr/ ib/so/ ass

Schoolsoort

S(b)o/vso/pro

Start

per 01-09-2020 beschikbaar

Totale studielast

2 uur

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

ZML Deel A

Leerlingen die zeer moeilijk leren, vragen andere kennis en vaardigheden van onderwijsprofessionals. Er is veel onderzoek gedaan naar goede werkwijzen voor het vaak complexe onderwijs aan leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Omdat bepaalde onderwijsprincipes de resultaten van leerlingen zichtbaar verbeteren is deze actuele kennis van groot belang voor de professionaliteit in het speciaal onderwijs.

INHOUD:

Deel A van de tweedelige e-learning module richt zich op de kenmerken van zml-leerlingen en de belangrijkste principes van goed zml-onderwijs. Deze theoretische kennis wordt gekoppeld aan de praktijk: hoe pas je het toe in de groep? Hierbij gaat het niet alleen over pedagogische uitgangspunten; ook didactische modellen, waarmee je de ontwikkeling en het leren van zml'ers kunt beïnvloeden, komen aan de orde. Kortom: een boeiende scholing op een zelf gekozen moment en plek, waarmee je relevante en actuele kennis opdoet!

DOELEN:

- Kennis van de kenmerken van zml-leerlingen;
- Inzicht in de belangrijkste principes van zml-onderwijs;
- Toepassen van actuele en effectieve onderwijsprincipes voor zml leerlingen.

Steven Bootsma Fotografie

Doelgroep

Lkr/ ib/so/ ass

Schoolsoort

S(b)o/vso/pro

Start

per 01-09-2020 beschikbaar

Totale studielast

2 uur

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

ZML Deel B

Bij zml-leerlingen is het van belang om een goede inschatting te kunnen maken van de ontwikkelingsleeftijd. Er zijn daarnaast veel belemmerende factoren van kracht, zoals bijvoorbeeld spraak- en taalproblemen, waardoor het onderwijs aan deze kinderen een behoorlijke uitdaging is. Er is dan ook een grote rol weggelegd voor de leraar om deze leerlingen effectief te begeleiden.

INHOUD:

Deel B van de tweedelige e-learning module over goed onderwijs aan zml-leerlingen richt zich op de relatie tussen de ontwikkelingsleeftijd en de daarbij horende ontwikkeling en begeleiding. In deze verdieping van de belangrijkste principes voor het zml-onderwijs komt naast uitstroomprofielen en het doelgroepenmodel, ook allerlei verschillende leerling-casusstukken aan bod. Maar ook welke materialen, initiatieven en aanpak er zoal zijn en wat daarvan voor welke leerling het meest geschikt is. Dat zijn zaken die je in deze e-learning te weten komt.

DOELEN:

- Bepalen van de ontwikkelingsleeftijd van je leerlingen;
- Verdiep je kennis over de belangrijkste principes van zml-onderwijs;
- Toepassen van actuele en effectieve onderwijsprincipes voor zml.

Paul de Bruijn

Doelgroep

Lkr/ ib/so/ ass

Schoolsoort

S(b)o/vso/pro

Start

per 01-09-2020 beschikbaar

Totale studielast

2 uur

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

Meervoudig Beperkt

Een kind met een meervoudige beperking (mb) heeft zowel lichamelijke- als geestelijke beperkingen. Vaak hebben deze kinderen één of meerdere aandoeningen als gevolg van bijvoorbeeld een hersenbeschadiging of neurologische afwijkingen. Om voor deze leerlingen onderwijs op maat te verzorgen, is het van groot belang dat je als professional kennis hebt van de ontwikkelgebieden en de bijbehorende uitdagingen.

INHOUD

Ieder kind met een meervoudige beperking is anders. Twee leerlingen met bijvoorbeeld problemen op het gebied van motoriek, cognitief leren en visus kunnen verschillend zijn en daarmee ook verschillende ondersteuning en hulp nodig hebben. Dit is afhankelijk van hoe licht of ernstig de beperkingen zijn. Tijdens de e-learning maak je er kennis met allerlei verschillende kenmerken van een meervoudige beperking. Je verdiept je m.b.h. videofragmenten, achtergrondinformatie en opdrachten in de onderwijsbehoeften en de aanpak van leerlingen met een meervoudige beperking.

DOELEN

- Kennis van zeer uiteenlopende kenmerken van mb;
- Onderwijsbehoeften herkennen van leerlingen met een mb;
- Effectieve aanpak voor leerlingen met een mb.

Doelgroep

Lkr/ ib/so/ ass

Schoolsoort

S(b)o/vso/pro

Start

per direct beschikbaar

Totale studielast

2 uur

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

Niet Aangeboren hersenletsel

Hersenletsel heeft grote gevolgen voor een leerling. Door de hersenbeschadiging kunnen verschillende gebieden in de hersenen aangetast zijn. In sommige gevallen is dit duidelijk zichtbaar doordat de aangetaste hersendeelen lichamelijke uitval tot gevolg hebben. Vele andere problemen zijn minder goed zichtbaar. Om voor deze leerling onderwijs op maat te verzorgen, is het van groot belang dat je als professional kennis hebt van Niet aangeboren hersenletsel (NAH).

INHOUD

Tijdens de e-learning maak je op een inspirerende en laagdrempelige manier kennis met de kenmerken van NAH. Naast het lezen van achtergrondinformatie verdiep je je met videofragmenten en opdrachten in de specifieke behoeften van leerlingen met NAH. Met als doel je pedagogisch en didactisch handelen daarop af te stemmen. Je zult overigens merken dat deze aanpak, ook geregeld geschikt kan zijn voor leerlingen met andersoortige onderwijsbehoeften. Het is echter van groot belang de achterliggende reden van je afstemming te doorgronden opdat de leerling zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen.

DOELEN

- Kennis van de kenmerken van NAH;
- Herkennen van de onderwijsbehoeften van leerlingen met NAH;
- Effectieve aanpak voor leerlingen met NAH.

Paul de Eruin

Doelgroep

Lkr/ ib/so/ ass

Schoolsoort

S(b)o/vso/pro

Start

per direct beschikbaar

Totale studielast

2 uur

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

Cerebrale Parese

Een kind met Cerebrale Parese (CP) heeft vaak moeite met bewegen als gevolg van een hersenbeschadiging die ontstaan is voor het eerste levensjaar. CP kent echter veel verschillende vormen. Om voor deze leerlingen onderwijs op maat te verzorgen, is het van belang dat je als professional kennis hebt van de aandoening. Dit kun je inzetten voor het peilen van de specifieke onderwijsbehoefte van de leerling, zodat je je handelen daarop af kunt stemmen.

INHOUD

Tijdens de e-learning maak je op een inspirerende en laagdrempelige manier kennis met de kenmerken van CP. Je verdiept je met behulp van videofragmenten, achtergrondinformatie en opdrachten in de onderwijsbehoeften en de pedagogisch en didactisch aanpak van leerlingen met CP. Deze e-learning maakt deel uit van de reeks Mytyl-tyltyl e-learnings deel 1. De e-learning over Cerebrale Parese kan los gevolgd worden, maar ook in combinatie met de e-learning Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) en/of de e-learning Epilepsie.

DOELEN

- Kennis van de kenmerken van verschillende typen CP;
- Herkennen van de onderwijsbehoeften van leerlingen met CP;
- Effectieve aanpak voor leerlingen met CP.

Paul Lee Blum

Doelgroep

Lkr/ ib/so/ ass

Schoolsoort

S(b)o/vso/pro

Start

per direct beschikbaar

Totale studielast

2 uur

Aanmelden

www.mijn-nog.nl

Kosten p.p.

€ 95,00 p.p.

Epilepsie

Epilepsie is een ziekte die zich kan uiten in de vorm van epileptische aanvallen. Er zijn vele soorten epileptische aanvallen met verschillende oorzaken. Epilepsie heeft grote gevolgen voor het denk- en werktempo, het geheugen als het gedrag van een leerling. Kinderen met epilepsie geven aan dat ze snel iets vergeten. Om deze leerling passend onderwijs te bieden, is het van groot belang dat je als professional kennis hebt van epilepsie.

INHOUD

Deze e-learning laat eerst zien wat epilepsie voor een kind betekent, vervolgens wordt er dieper ingegaan op de geheugenproblemen, aandachtsproblemen en problemen met tempo die leerlingen met epilepsie ervaren in het onderwijs. Door middel van achtergrondinformatie, videofragmenten en opdrachten worden per probleemgebied de kenmerken, onderwijsbehoeften en de pedagogisch en didactisch aanpak van leerlingen met epilepsie belicht.

DOELEN

- Kennis van de kenmerken van verschillende typen epilepsie;
- Doorgronden van de problematiek bij een leerling met epilepsie;
- Herkennen van de onderwijsbehoeften van leerlingen met epilepsie;
- Effectieve aanpak voor leerlingen met epilepsie.

Sin die Jurjen Baekker Diks

Docenten

van het Noordelijk Onderwijsgilde

ANNE ARINK
CPS
Covey (7 habits in 7 hours)

**DR. LAURA
BATSTRA EN TEAM**
**Rijksuniversiteit
Groningen**
Druk&dwars

FRANK BEEKERS
Special Heroes
Leren door sport & spel

ANJA BIEMANS
**Swv Passend
Onderwijs Fryslân-
Noard**
Zorg & onderwijs

ANKE DE BOER
**Steunpunt Onderwijs
Noord**
Autisme

ATE DE BOER
Effectief Onderwijs
Van auditeren naar
consulteren

**STEFAN
BRANDSMA**
**Wille Speciale
kinderopvang**
Zorg & onderwijs

AART BREZET
Drives@school
Waarderen & begrenzen

WILLY CLEWITS
Improsa
Zelfbeeldtheater

RESI DAMHUIS
Taaldenkgesprekken
Taaldenkgesprekken

GEERT DIEVER
SO Fryslân/ Lecso
Collegetour speciaal
onderwijs

EMIEL VAN DOORN
**Stichting StiBCO/
Cedeso**
Mediërend leren

**HARM JAN
DOORNBOS**
Improsa
Zelfbeeldtheater

WIM VAN EWUJK
O2G2
Ouders begrijpen en
binden

HENK GALENKAMP
Galenkamp en Schut
Waarderen & begrenzen

LEX GALL
Onderwijs met Lev
Rekenmuurtje

**FRANCELINE VAN
DE GEER**
Special Heroes
Leren door sport en spel

KARIN DE GEETER
LACCS
LACCS

ROB GEVERS
Oogbalans
Achterstand & kijken

BIANCA DE GIER
Arthouse
Creatief in een speciale
groep

WIJNAND GIJZEN
**Wijnand Gijzen
onderwijsadvies**
Groepsplanloos lesgeven

**ESTHER
GROENEWEGEN-
JONKER**
**Als hechten niet
vanzelf gaat**
Hechting in de klas

ROB DE HAAS
Orangefields
Geluk op school

**DR. MICHELLE
HELMS-LORENZ &
TEAM**
**Rijksuniversiteit
Groningen**
Van auditeren naar
consulteren

WIEKE HIEMSTRA
Sbo Súdwester
Zorg & onderwijs

NIELS HOEKSTRA
Vonk!
Participatieladder

WILFRED HOFSTETTER
Effectief Onderwijs
Rekenmuurtje

MATTHIJS JANSEN
De spelles
Leren door sport en spel

NYNKE JONGSMA
Kindcentrum W.A. van Liefland
Leren zichtbaar maken in 't zml

PROF. DR. PAUL KIRSCHNER
KirschnerED
Onderwijsmythes

TRISTAN LAMBERT
Grendel games
Gaming in het onderwijs

SJIRK LANGHOUT
SL-ICT
ICT Basisvaardigheden

TIM LANING
Grendel games
Gaming in het onderwijs

PAUL LÖWIK
Breuer Instituut
Participatieladder

PROF. DR. ALEXANDER MINNAERT
Rijksuniversiteit Groningen
Zorg & onderwijs

KIRSTEN VAN MUNSTERMAN
LACCS
LACCS

ARD NIEUWENBROEK
Orthohulp
Omgaan met faalangst

SIMON NOORMAN
Hogeschool Windesheim
Ontwikkeldergericht personeelsbeleid

ANNEKE NOTEBOOM
SLO
Rekenmuurtje

DUNJA VAN OORD
CED-groep
Teach like a champion (zml)

ANOUK PRICK
Geef me de 5!
Geef me de 5!

JACO DE RAPPER
Fier!
Autisme

AART REUSSING
Zonnebloemschool
Collegetour speciaal onderwijs

TRUUS RÖMGENS
Natuurlijk leren
Breinbewust activeren

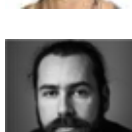
MARIEKE VAN ROY
Noordelijk Onderwijsgilde
Van auditeren naar consulteren

ANDREA VAN DE ROZENBERG
Drives@school
Waarderen en begrenzen

JEANETTE SCHUT
Galenkamp en Schut
Waarderen en begrenzen

JAN-JAAP SEVERS
Grendel games
Gaming in het onderwijs

PROF. DR. MARGRIET SITSKOORN
Tilburg University
Hersenhack

JISKE SLOOT
Swv Passend Onderwijs Friesland
Zorg & onderwijs

RETHA STEGEMAN
Aurecool
Startend in 't (v)so/ sbo

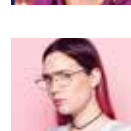
KARIN STOKVIS-DEKKER
Westerweelde Pedagogisch Centrum
Breinbewust activeren

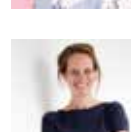
JASPER SWUSTE
Lecso
Collegetour speciaal onderwijs

CHRISTY TENBACK
RENN4
Autisme

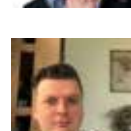
BIANCA TOEPS
Toeps.nl
Autisme

MINKE VERDONK
minkeverdonk.nl
Ouders begrijpen en binden

DICK VOGEL
SO
Schoolontwikkeling
Startend in 't (v)so/ sbo

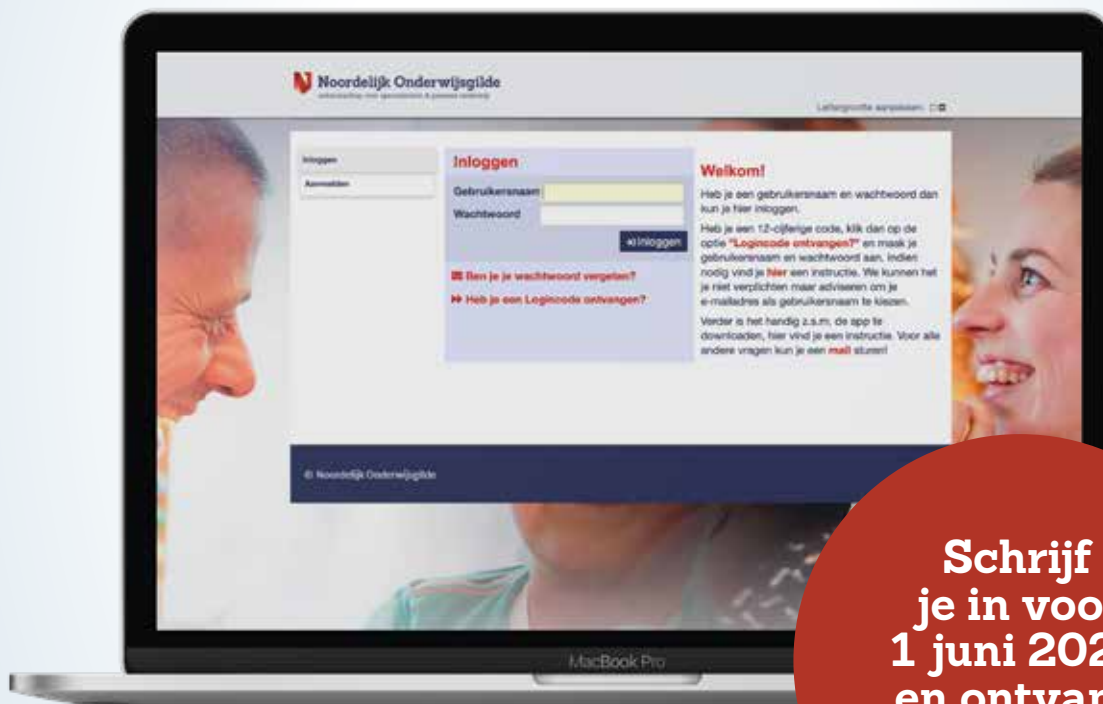

PIETER VD WERFHORST
Horizon begeleiding
Zorg & onderwijs

PIETRIX WESTRA
SO Kleurryk
Autisme

Enthousiast over onze scholingen? Schrijf je dan in via www.mijn-nog.nl

Schrijf
je in voor
1 juni 2020
en ontvang
10% korting

Behoeftte aan incompany
scholing op maat?
Neem dan contact met ons op:
info@noordelijkonderwijsgilde.nl

Noordelijk Onderwijsgilde
vakmanschap voor specialistisch & passend onderwijs